

Nejčastější onemocnění ledvin a močových cest

Prof. MUDr. Vladimír Teplan, DrSc.
Klinika nefrologie TC IKEM a
Subkatedra nefrologie IPVZ, Praha

Akutní poškození ledvin (AKI) a renální selhání (ARS)

ARS:

Náhlé snížení schopnosti ledvin vylučovat dusíkaté katabolity -> hyperazotemie

- *Prerenální*
- *Renální (parenchymové)*
- *Postrenální*

I. Prerenální ARS

Reverzibilní snížení GF způsobené hypoperfuzí ledvin

- ***Deplece intravaskulárního objemu***
  - Krvácení, ztráty GIT, ztráty moči, pocení, sekvestrace tekutin do 3. prostoru, nedostatečná hydratace
- ***Snížený srdeční výdej***
  - Kardiogenní šok, Městnavá srdeční slabost, Perikarditis, Plicní embolizace
- ***Systémová vasodilatace***
  - Anafylaxe, hypotensiva, sepse, vedlejší účinek léků
- ***Systémová nebo renální vasokonstrikce***
  - Anestésie, vysoké dávky dopaminu nebo ■ adrenergických agonistů, hepatorenální syndrom
- ***Hyperviskositní syndrom***
  - Myelom, makroglobulinemie

Klinické projevy prerenálního akutní selhání ledvin

- **Anamnéza:**
  - žízeň, užívané léky, deficit tekutin při výpočtu bilance P/V
- **Příznaky:**
  - pokles hmotnosti, oligurie (x anurie), ortostatická hypotense, tachykardie, suchá kůže, pokles kožního turgoru, snížená náplň krčních žil
- **Laboratoř:**
  - Hemokoncentrace (zvýšení albuminu a hematokritu), vzestup urey v diskrepanci s Cr, specifická hmotnost moče >1030, osmolalita moče >500mosm/kg, U-Na < 20 mmol/l, FE Na <1%
- **Monitorace:**
  - Nízké CVT (srdeční výdej nebo tlak v zaklínění)
- **Terapeutická opatření:**
  - Rychlá a agresivní hydratace do doby než je diuresa kolem 60-120ml/hod
  - V případě jiné příčiny než je volumová deplece -> léčba vyvolávajícího onemocnění

II. Akutní parenchymatosní renální selhání (akutní tubulární nekrosa)

- ATN: snížení GF způsobené poškozením tubulů jako následek hypoperfúze ledvin, nefrotoxického poškození nebo těžké TIN
- Většinou je ATN spojena s oligurií (diuresa < 500ml/den)
- Etiologie: v polovině případů protrahovaná hypoperfúze, 25% nefrotoxická exogenní látkou, ve 20% endogenní, většina nemocných má vícečetnou etiologii
5% ostatní renální onemocnění: RPGN, TIN, renovaskulární onemocnění

Příklady toxického poškození:

Exogenní:

Antibiotika (aminoglykosidy, cefalosporiny, TTC, amfoterin B)

Kontrastní látky

Těžké kovy (Hg, Pb..)

Chemoterapie (methotraxát, cisplatina, mitomycin)

Imunosupresiva (cyklosporin)

Organická rozpouštědla (etylén glykol)

Endogenní:

Myoglobin

heroin Rhabdomyolýza: crush syndrom, ischemické poškození svalů,

ketoacidosa, infekce,

Hemoglobin

Precipitace kalciových solí

III. Postrenální příčina akutního selhání ledvin

- Obstrukce močových cest
  - Konkrementy
  - Hypertrofie prostaty
  - Tumor
  - Ligatura ureteru
  - Hematom
  - Krevní koagula

Reflexní anurie

Klinický průběh akutního selhání ledvin

- 1. Fáze iniciálního poškození (oligurické selhání, neoligurické selhání)
- 2. Fáze časná a pozdní diuresy
- 3. Fáze reparace
  - Glomerulární
  - Tubulární

Terapeutická opatření při akutním selhání ledvin

- 1. **Léčba základního onemocnění** (vyvolávajícího)
- 2. **Hydratace**
  - Monitorace CVT, sledování bilance příjmu a výdeje tekutin
  - Restrikce tekutin v případě je-li jistota, že je hydratace dostatečná (RTG S+P, poslechový nález, náplň krčních žil, CVT...)
- 3. **Úprava vnitřního prostředí** – konzervativní léčba
  - (úprava iontů Na, K, Ca, P, HCO₃)
- 4. **Úprava dávkování léků** s ohledem na renální funkce
- 5. **Diuretika** (furosemid) **jen v případě nadbytku tekutin**,
  - furosemid zvyšuje toxicitu ostatních léků
    - Diuretika nejsou indikována pro to, že nemocný nemočí ale proto aby se z těla odstranila přebytečná voda
- 6. *Dopamin v perfusní dávce (2-5 ug/kg/min), současné znalosti nepodporují oprávněnost jeho podání (sice zlepší prokrvení kortikální oblasti, kdy se může zvýšit diuréza ale nezmění prognosu nemocných ani ledvin*
- 7. **Eliminační metody**
  - Hemodialýza, Peritoneální dialýza, CAVH, CVVH
  - Indikace k zahájení dialyzační léčby:
    - Hyperkalemie
    - Převodnění
    - Acidosa
    - Symptomatická uremie (např. perikarditida)

Ledviny a hypertenze

Ledviny

primární
onemocnění
parenchymu
90%

stenóza renální
tepny 10%

renální
insuficience

vaskulární
nefroskleróza

Hypertenze

Renovaskulární hypertenze

= chronické zvýšení systémového TK podmíněné významnou stenózou renální tepny nebo jejích větví

Etiologie

- fibromuskulární dysplazie
- ateroskleróza

Patogeneze

- RAS
- katecholaminy
- vazodilatační látky

Klinický obraz

- náhlá nově vzniklá hypertenze
- obtížně kontrolovatelná hypertenze
- aterosklerotické postižení jiných orgánů
- renální insuficience
- unilaterálně zmenšená ledvina
- plicní edém
- proteinurie
- vzestup kreatininu po ACEI
- systolický šelest v bedrech a nadbřišku
- hypertenzní retinopatie

Diagnóza

- vazorenografie
- MR angiografie
- spirální CT
- doppler renálních tepen
- captoprilová scintigrafie
- separované vyšetření reninu z ren. žil

Angio CT vyšetření

Spirální CT stenózy renální
arterie s poststenotickou
dilatací

- Léčba
- medikamentózní
- PTRÁ (event. + stent)
- chirurgická
  - trombo-endarterektomie
  - aortorenální bypass
  - reinzerce tepny
  - extraanatomické bypassy
  - extrakorporální techniky

Renální parenchymatózní hypertenze

- Chron. glomerulonefritida - 60%
- RPGN - 20%
- TIN - 1/3
- polycystóza - 75%
- terminální renální selhání 85%

Patogeneze

- pokles exkrece sodíku
- stimulace RAS
- adrenergní hyperaktivita
- snížená produkce prostaglandinů, kalikreinu, metabolitů kyseliny arachidonové

Léčba

- léčení základního onemocnění
- medikamentózní léčba
- u jednostranných procesů nefrektomie

Progrese renální insuficience

Hypertenze zhoršuje průběh:

- chron. glomerulonefritid
- diabetické nefropatie

- Patogeneze
- zvýšení intraglom. tlaku a hyperperfuze glomerulů

Vaskulární nefroskleróza

= postižení ledvin vázané na chronickou arteriální hypertenzi

Změny v ledvinách

- vaskulární
- glomerulární
- tubulointersticiální

Vaskulární změny

- myointimální hypertrofie
- hyalinní arterioloskleróza

Glomerulární změny

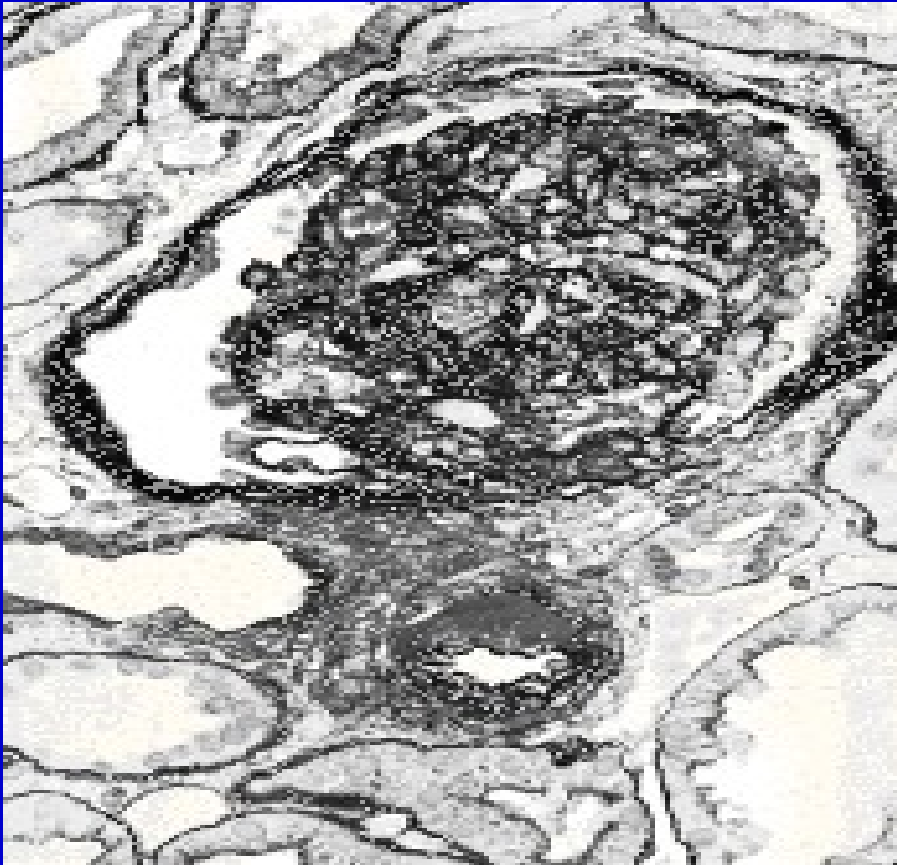
- fokálně globální skleróza
- fokálně segmentální skleróza
- hypertrofie glomerulů

Tubulointerstiální změny

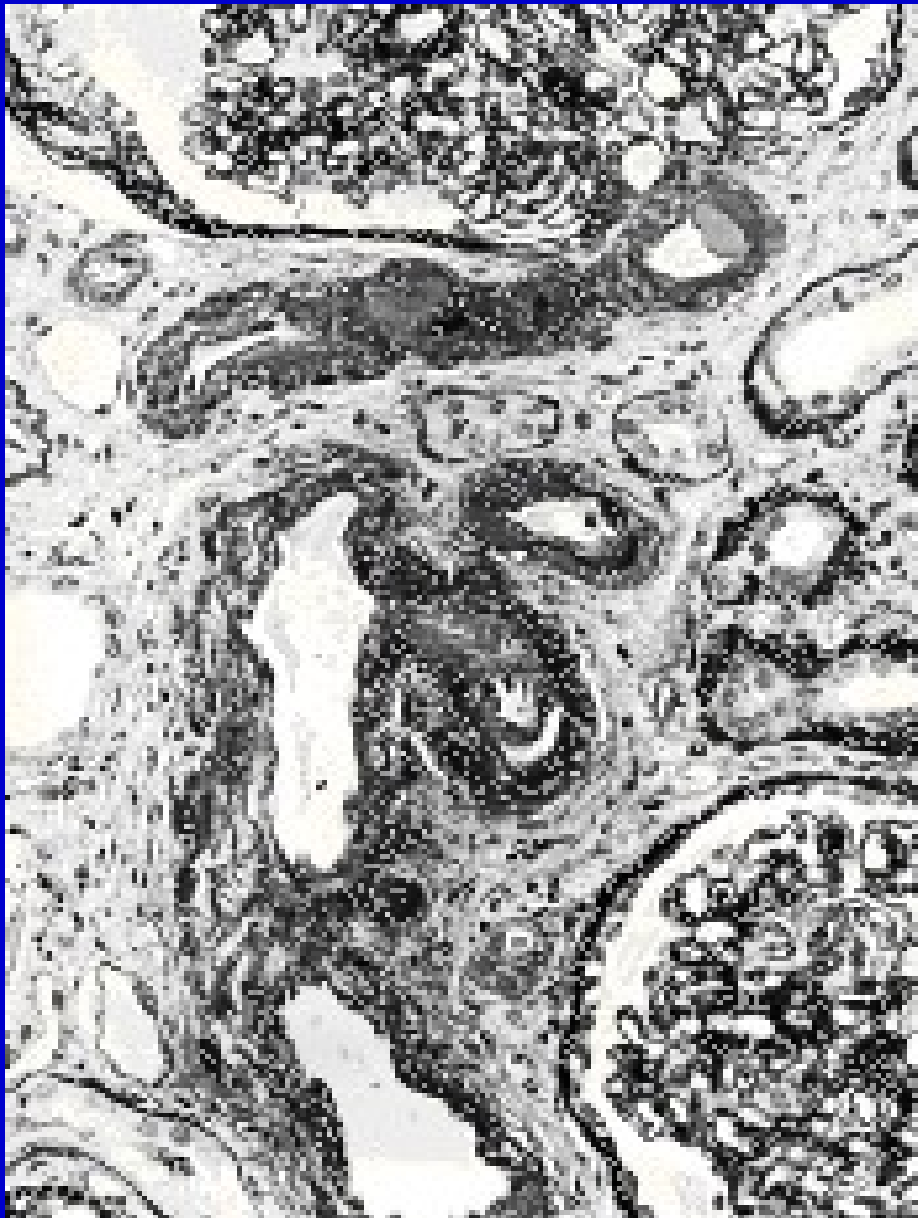
- tubulární atrofie
- interstiální fibróza

Histologické změny

Fokální glomeruloskleróza u
benigní nefrosklerózy.
Renální biopsie u 41 letého
hypertenzního muže
(Periodic acid–Schiff reagent.
×360.)

Benigní nefroskleróza:
segmentální hyalinizace
interlobulárních arterií a
aferentních arteriol; fokální
tubulární atrofie a
intersticiální fibróza. Renální
biopsie hypertenzního muže,
36 let, S IgA nefropatií.
(Periodic acid–Schiff reagent.
×360.)

Klinický obraz

- příznaky hypertenze
- malá proteinurie
- zmenšení ledvin
- angiografie - prořídnutí tepen. řečiště, nepravidelný průsvit a vinutý průběh drobných arterií („vývrtky“)

Léčba

- omezení soli, bílkovin, živočišných tuků
- antihypertenziva

Maligní hypertenze

= náhlý vzestup krevního tlaku s postižením cílových orgánů

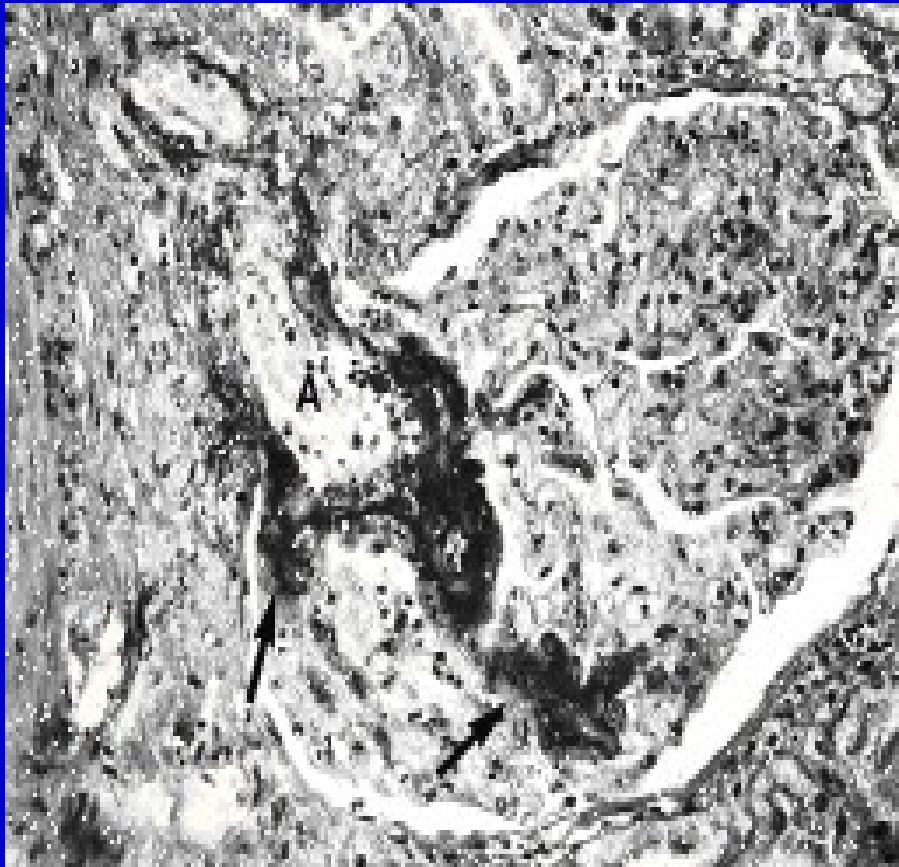
Patogeneze

- aktivace RAS
- lokální působky - angiotensin II, endotelin, cytokiny, PDGF, snížená produkce NO

Histologické změny

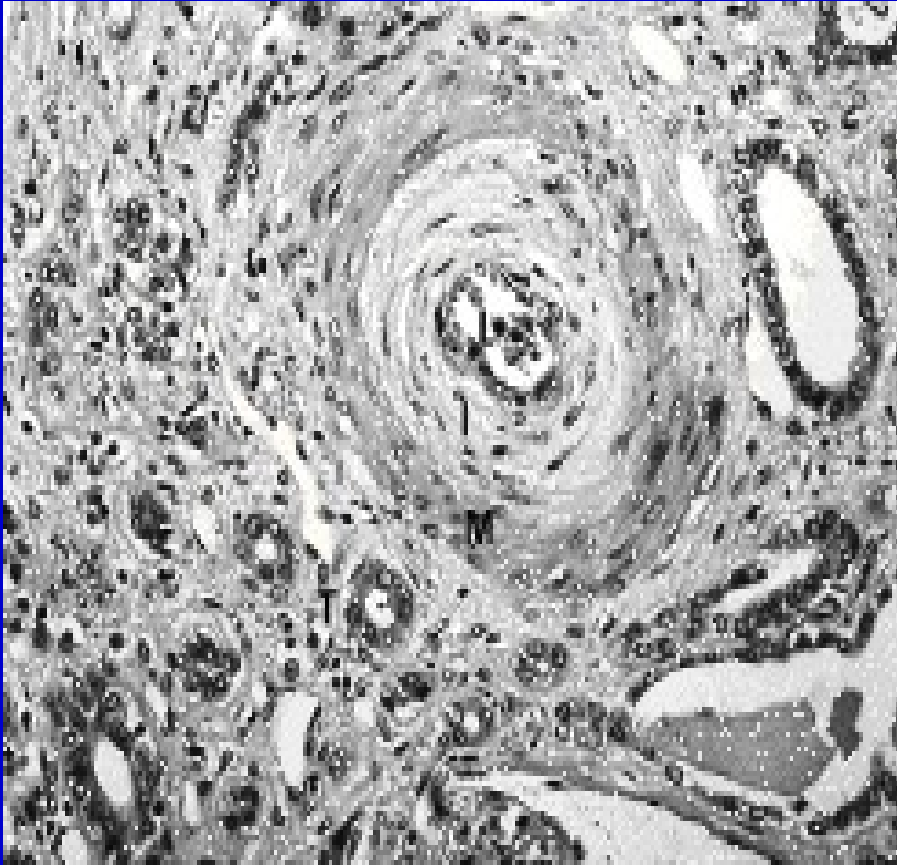
- proliferativní endarteritida interlobárních tepen
- fibrinoidní nekróza aferentních arteriol a kapilár glomerulů
- nekrotizující glomerulonefritida

Histologické změny

Fibrinoidní nekróza
aferentní arterioly při
maligní hypertenzi,
pokračující do glomerulu.
A aferentní arteriola,
šipky ukazují oblasti
fibrinoidní nekrózy

Histologické změny

Proliferativní endarteritida interlobulární arterie u maligní hypertenze. I silně ztluštělá intima vzhledu cibulové slupky, L výrazně zúžené lumen, M medie, T tubulární atrofie a intersticiální fibróza

Klinický obraz

- poruchy vidění, retinopatie, neuroretinopatie
- postižení mozku -křeče, ložiskové příznaky, psychiatrické poruchy
- urémie
- levostranné srdeční selhání

Laboratorní nálezy

- zvýšená FW
- mikroangiopatická hemolytická anémie
- hypokalémická metab. alkalóza, hypernatrémie

Léčba

- řízený pokles TK na 160-170/100-110
- u hypertenzní encefalopatie rychlé snížení TK (nitroprussid sodný, labetalol i.v.)

GLOMERULOPATIE

- Primární (GN)
- Sekundární při
  - systémových onemocněních
  - nemocech cév (vaskulitidy)
  - metabolických onemocněních
  - klonálních onemocněních PB
  - hereditární

GLOMERULONEFRITÍDY

Patogeneze

- Senzibilizované T ly [redacted]MZ, FSGS

přímá cytotox.- perforin, opož. hypersenz. [redacted]pedicely

↑ permeabilita G pro protein

- Protilátky [redacted]ANCA

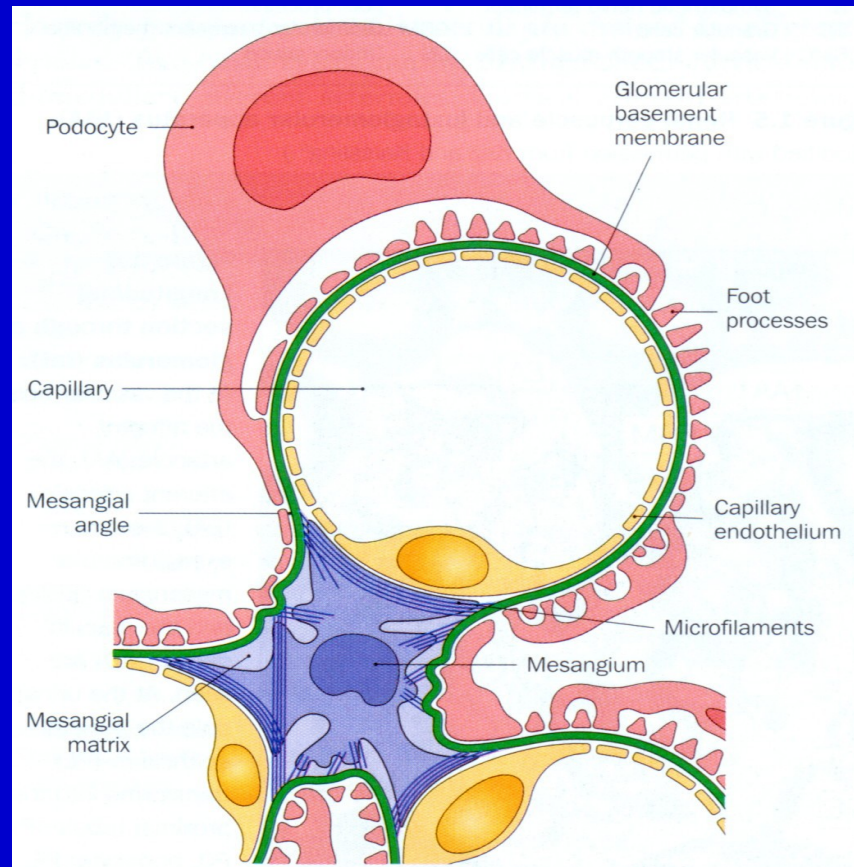
anti-GBM

- Imunokomplexy [redacted]membranozní

CIK, in situ

[redacted]membranoprolif.

Průřez kapilární kličkou glomerulu

GLOMERULONEFRITÍDY

Projevy

- Asymptomatická - PU>150 mg/d
mikrosk. hematurie
- Makroskopická hematurie
- Akutní nefritický sy: PU, Ery, oligurie, hypert.
- Chronický nefritický sy: + pomalá progrese
do renál. selhání
- Nefrotický sy : PU>3,5 g/d, ■■■b., ■■■hol. , otoky

DIAGNOSTICKÝ PŘÍSTUP

- Anamnéza (infekce, hypert, DM, léky)
- Obj. nález (otoky, Tk)
- Močový nález
- Biochemie (S-kr)
- KO (anemie)
- Imunologie (C3, ANA, anti-GBM, ANCA)
- Sono
- Biopsie

RENÁLNÍ BIOPSIE

- Světelná mikroskopie
- Imunofluorescence (IF)
- Elektronová mikroskopie (EM)

GLOMERULONEFRITÍDY

- Akutní
- Subakutní
- Chronické

AKUTNÍ GN

- Etiologie
  - Poststreptokoková (skupina A)
  - Jiné infekce (G- endokarditídy, osteomyelitídy, Salmonelly)
- Patogeneza: IK (ASLO, CIK, C3)
- Projevy:
  - asympt. v 50%
  - hematurie
  - akutní nefritický syndrom (+ oligurie, hypert.)

AKUTNÍ GN - VÝVOJ

- 50% vyhojení
- 10% přechod do RPGN, chron. GN,
renálního selhání
špatná prognoza: NS
- 40% přetrvávající močové abnormality
(PU)

Subakutní GN (RPGN)

- Pokles GF z norm. hodnot na 50% během
3 měsíců

PU obvykle < 3g/d

mikroskopická hematurie

- Srpký ve více než 50% glom.

(MF, ery, plazmocyty vycestovalé disrupcí kapil.
stěny do Bowmanova prostoru, fibroblasty +fibrin)

Imunopatogenetická klasifikace

- Depozice protilátek anti-GBM
- Pauciimunitní
- Imunokomplexové

Anti-GBM RPGN

- Pulmorenální syndrom: vše (městnavé srd. selh)
  - Goodpastureův sy: RPGN + alveolární krvácení (hemoptýza) (i vaskulitidy)
  - Anti-GBM choroba: nemoc spojená s protilátkami proti kterékoliv složce GBM
  - Goodpastureova choroba: protilátky specifické pro nekolagenní doménu (NC1) IV. typu kolagenu BM
- Protilátka anti (IV)NC1

Anti- GBM RPGN

- Depozice protilátek anti-GBM
  - anti-GBM PL jsou patogenetické (přenos)
  - genetická asociace k HL-A DR2
  - tvorba je epizodická
  - vyvolávající moment je asi infekční (A2)
poškoz. alv. membr. ■■■■kvestr Ag ■■■■L

Anti-GBM RPGN

- mladí do 30 let
- flu-like syndrom
- dušnost – plicní infiltráty i oboustranně,
mohou až týdny předcházet RI
- anemie
- akutní nefritický sy často
- 50 – 70% již v RI

Léčba anti-GBM RPGN

- Methylprednisolon 3 g ■ prednison 60 mg
- Cyklofosfamid 2-3 mg/kg
- PF denně do efektu (max. 2 týdny)

Indikace:

S-kr < 600 umol/l: všichni

S-kr > 600 umol/l: plicní postižení, ANCA+,
v biopsii málo srpků

Pauciimunitní RPGN

- žádná prokazatelná depozita
- ANCA associated? ANCA mediated?
- Wegenerova granulomatóza
- Mikroskopická polyarteritis
- (Churg Strauss vaskulitis)

ANCA

- Sérový marker, v biopsii ne
c-ANCA: PR3
p-ANCA: MPO
- Není experimentální model
- Patogenetická sekvence hypotetická – interakce ANCA-
proteináza 3 translokovaná na povrch neutrofilů
uvolnění O₂ radikálů, krátkodobá tvorba komplexu
ANCA-PR3 školení endotelií

Výskyt ANCA protilátek v %

	c-ANCA	p-ANCA	negat.
Wegener	70	25	5
Mikroskop.	40	50	10
Churg-Strauss	10	60	30

RPGN pauciimunitní

	Postižené cévy	Systémové projevy	ANCA
Wegenerova granulomat.	malé	příce, PND kůže, svaly nervy	C-ANCA senzitiv. 66% specif. 98%
polyarteritis mikrosk.	malé	(příce, kůže)	p-ANCA c-ANCA

Wegenerova granulomatóza

iniciální symptomatologie

ORL (sinusitis, otitis media, poruchy sluchu	70%
Plicní (infiltráty, uzly, hemoptýza – 12%)	50%
Ledviny	20%
Klouby	30%
Horečka	23%

Léčba RPGN pauciimunitní

- Indikace: všichni pacienti
- Léčba: jako u anti-GBM

PF zvážit jen u pacientů s
plicní hemoragií

Chronické glomerulonefritídy

Primární - klasifikace

- **Neproliferativní** (buněčnost glomerulů norm.)
- - Idiopatický NS (minimální změny, fokálně segmentální glomeruloskleróza)
- Membranozní GN
- **Proliferativní** (zvýšená buněčnost glomerulů)
- Mesangioproliferativní
  - IgA nefropatie
  - non-IgA
- Membranoproliferativní

Chronické glomerulonefritídy

klinická dg

- Monosymptomatický močový nález: sled.
isolovaná PU < 2gd: negat. bio, MZ
isolovaná erytrocyt.: cokoli, mírné prolif. změny
- Isolovaná (selekt.) PU > 3,5gd + NS: MZ, FSG
- Převládající erytrocyturie (IgA GN)
- Převládající neselekt. PU > 3,5gd: MGN, FSG
- Proporcionální PU a erytrocyturie: MPGN

Minimální změny

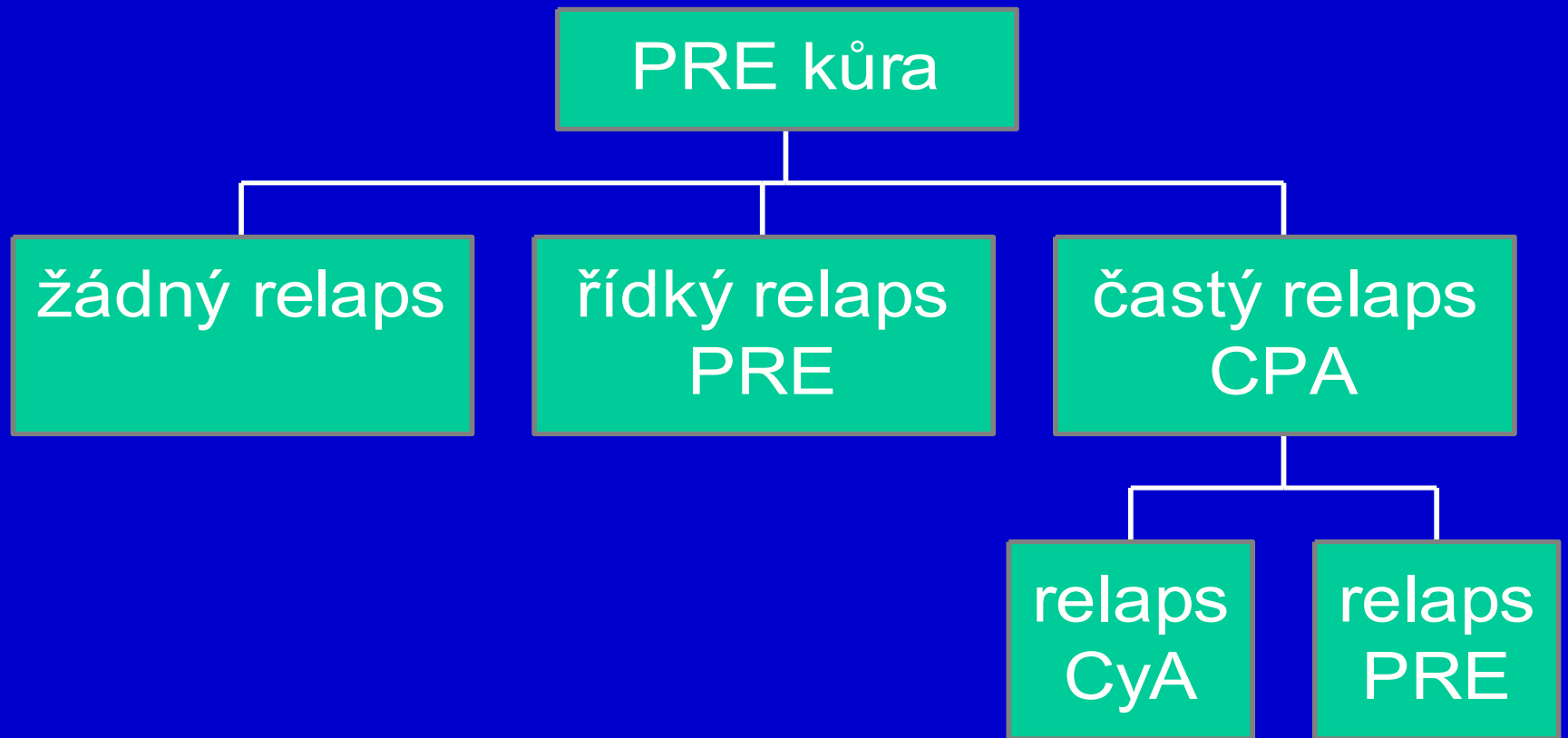
- Světelná mikroskopie 0
- IF 0
- ELM léze pedicel
(epitelie na zevním povrchu kapil. klíčky glomerulu)
- Imunopatogeneza asociace s HLA B12,
žádná depozita
senzib. T ly (DTH, perforin)
- Klinika PU, u dosp. neselekt., NS

Minimální změny

Léčba

- Prednison 1(2) mg/kg/d do navození remise + 1 týden, max. 6 týdnů
- postupná redukce o 10 mg/týdně
- Účinnost až v 80%

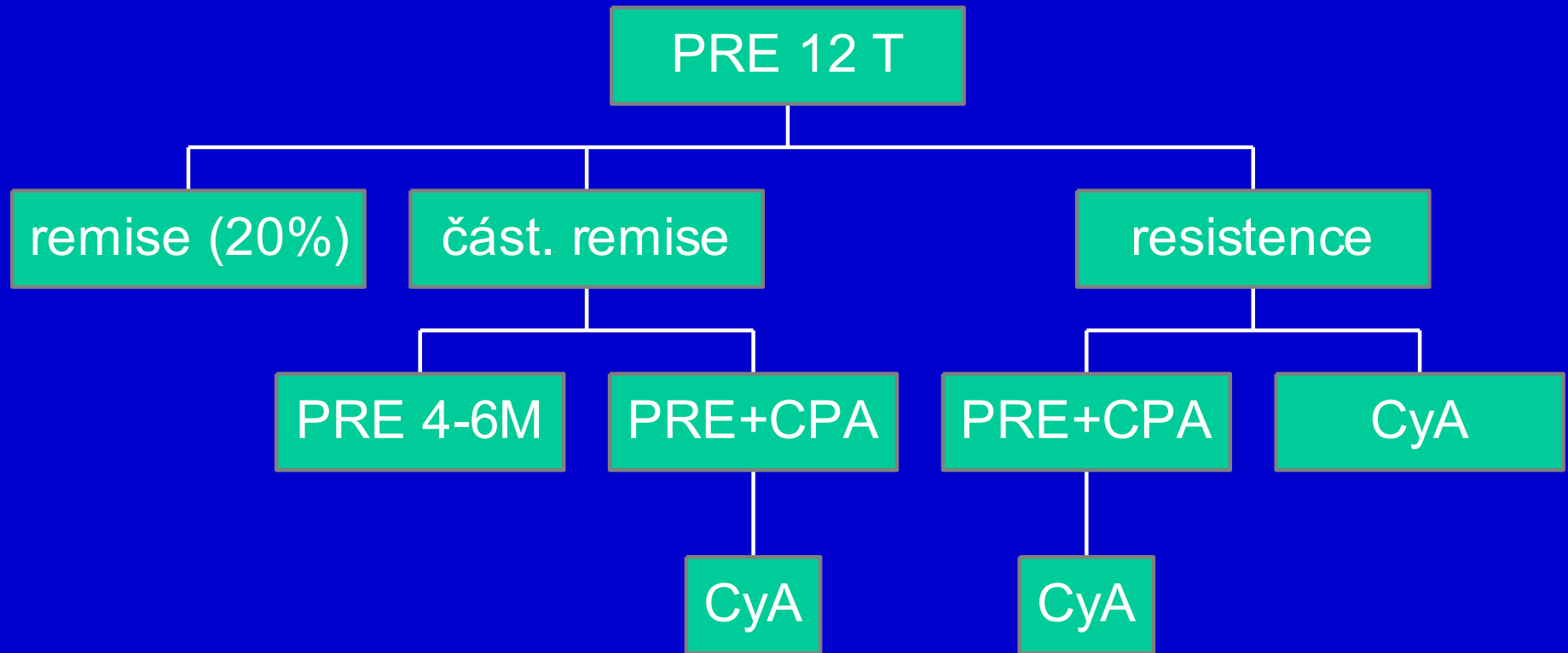
Algoritmus u MZ

Fokálně segmentální glomeruloskleróza

- Etiopatogeneza jako u MZ
- Klinika PU neselekt., NS
- Sekund. pomalý začátek
- hojení zánětl. procesů
jiných GN
HAN, HIV
nedostatek nefronů (NE, obezita)
- Primární náhlý začátek

Algoritmus u FSG

Membranozní GN

- Primární (idiopatická)
- Sekundární SLE
  - hepatitis B
  - solidní tumory
    - (plíce, mamma, GIT)

MGN

- Světelná mikrosk. ztluštění GBM až celé stěny s reduplikací BM
- ELM denzní imunodepozita
- IF granulární depozita IgG, C3
- Etiopatog. Imunitní komplexy zachycené neb in situ (prim)
– Ag kartáčkového lemu?

MGN

- Immunologie: negativní
  - C3 ukazuje na možný SLE
- Klinika: převažující PU
  - mikroskopická erytrocyturie
  - NS

MGN

Léčba

- Účinek samotných kortikoidů i dlouhodobý nebyl prokázán (remise nebo udržení fce)
- Mírná forma (PU, norm GF): sympt.
- Těžší forma (sníž. GF, PU>10g/d, NS):
PRE+CPA peror. 3 – 6 M
- Chlorambucil není účinnější než CPA ale může být méně toxický
- Resistence: CyA 1 rok

Membranoproliferativní GN

- Patologie: Difuzní proliferace mesangia a ztluštění kapilární stěny
- Imunokomplexová choroba – depozita Ig
- Idiopatická
- Sekundární (hepatitis B,C, systémová onemocnění, malignity)

MPGN

lokalizace depozit

- Typ I: mesangium, subendoteliálně
- Typ II: mesangium, depozita C3
nemoc denzních depozit
- Typ III: difuzně subendoteliálně
subepiteliálně

MPGN

Klinika

- Erythrocyturie + PU (35%)
- NS bez alterace funkce (35%)
- Chronicky progredující GN (20%)
- RPGN (10%)
- Až v 70% 10-leté přežití renální funkce

MPGN

Léčba

- Idiopatická MPGN
- U dospělých žádná ISL neměla úspěch
- PU >3g/d (+porucha fce) : ACEI
antiagregancia, aspirin
- (STE+CPA)
- (CyA)

IgA nefropatie

- Primární Bergerova choroba
systém. projevy Henoch-Schönlein
  - Sekundární chronické hepatopatie,
Crohn, Bechtěrev, Sjögren
- Světél. mikrosk.: MZ k. až dif. prolif. a
expanze mesangia fuz. skleroza
- IF: depozita IgA v mesangiu

IgA nefropatie

- Immunopatogeneza: širší porucha regulace IgA
IgA komplexy, depozice
- Immunologie: zvýšené CIK, IgA
- Klinika: epizodická makroskop. hematurie
mikroskopická erytrocyturie + mírná
selekt. PU
NS (5%)

Horší prognoza: muži, vyšší věk, PU

IgA nefropatie

Léčba

- Léčba hypertenze
- PU<1g/d, rekur. hematurie: 0
- PU>1-2g/d: ACEI
- PU>2g (+ NS) : PRE 0,5g/kg alt. 6M
- Hematurie+ pokles funkce+ srpky:
pulzní ■■■■■b.STE+CPA 2M■■■■ZA
- Sporné: fish-oil, CyA, MMF, PF

LÉČBA GN

Obecné zásady zahájení léčby

- S-kr <250-300 $\mu\text{mol/l}$
- PU >2-3g/d
- Nefrotický syndrom

Lupusová nefritída

I	Norm. nález	histol. 0	0	0
II	Mesangiální GN	hypercelularita	PU mírná ANA+	0-(KS)
III	Fok.-prolif.	Intakapil. prolifer.	PU+ery,dsDNA+ ■ C3, C4	KS + (CPA)
IV	Dif. prolifer.	prolif>50% G wire-loops	navíc ■ F	KS+CPA (MMF)
V	Membran.	sek. MGN	v 60% NS v 25% ■ GF	KS +CPM
VI	Sklerotiz. GN		■ F	0

Akutní fáze LN

- **Kortikoidy**

methyprednisolon 0.5 ■■■■ 25 mg

■■■■ prednison p.o.

- **Cyclophosphamid i.v. nebo p.o.**

- **(Plasmaferenza)**

Dif. proliferativní LN

- **Indukce**

CPA 6-7 pulzů a 1M (500-1000 mg/m²)

3 pulzy 500mg/týd. ■■■■PA p.o. (AZA)

+ STE p.o.

- **Udržovací léčba**

Pulzy a 3M 2 roky nebo 1 rok po remisi

LN - léčba

U resistantních:

- MMF 2x1g 6M ■■■■■ MF 2x0,5g 6M + STE
- Rituximab (anti-CD20)
optimální dávky se hledají (100 mg/m²)
+ STE (CPA)
- Plazmaferenze: efekt neprokázán.
Indikace: kryoglobulinemie, vaskulitis

Tubulointersticiální nefritidy

TIN - přehled

- Akutní TIN
- Akutní bakteriální TIN
- ATIN abakteriální
  - ATIN hypersenzitivní
  - ATIN parainfekční
  - ATIN při systémových ch.
  - ATIN při malignitách
  - ATIN idiopatická
  - ATIN při jiných ch. ledvin
- Chronická TIN
- Chronická bakteriální TIN
- Analgetická nefropatie
- Refluxová nefropatie
- Endemická (Balkánská) nefropatie
- CHTIN při otravě Li a kovy
- Postiradiační CHTIN

Akutní TIN - klinická symptomatologie

Akutní TIN hypersenzitivní

- ARI-ASL
- projevy hypersenzitivity systémové (subfebrilie, artralgie, eosinofilie)
- Projevy hypersenzitivity na úrovni močového traktu (eosinofilurie)

Akutní bakteriální TIN

- ARI-ASL
- projevy infekce systémové (febrilie, leukocytóza, ■FW a CRP)
- Projevy infekce na úrovni močového traktu (bolestivost v bederní krajině, dysurie)

Akutní TIN - anamnéza

Akutní TIN hypersenzitivní

- Lékový alergen (pozitivní léková anamnéza expozice NSA, ATB ev. dalším lékům s různě dlouhým asymptomatickým obdobím latence)

Akutní bakteriální TIN

- Predisponující faktory močové infekce :
  - a) vrozené (VUR, jiné anomálie močového traktu),
  - b) získané (urolitiáza, hypertrofie prostaty...)

Akutní TIN - laboratorní nálezy, pomocná vyšetření

Akutní TIN hypersenzitivní

- V moči: eosinofily, neglomerulární erytrocyturie, pru < 2g/24h (ale i NS)
- Normotenze
- US: N obraz
- RB: granulomy aj.

Akutní bakteriální TIN

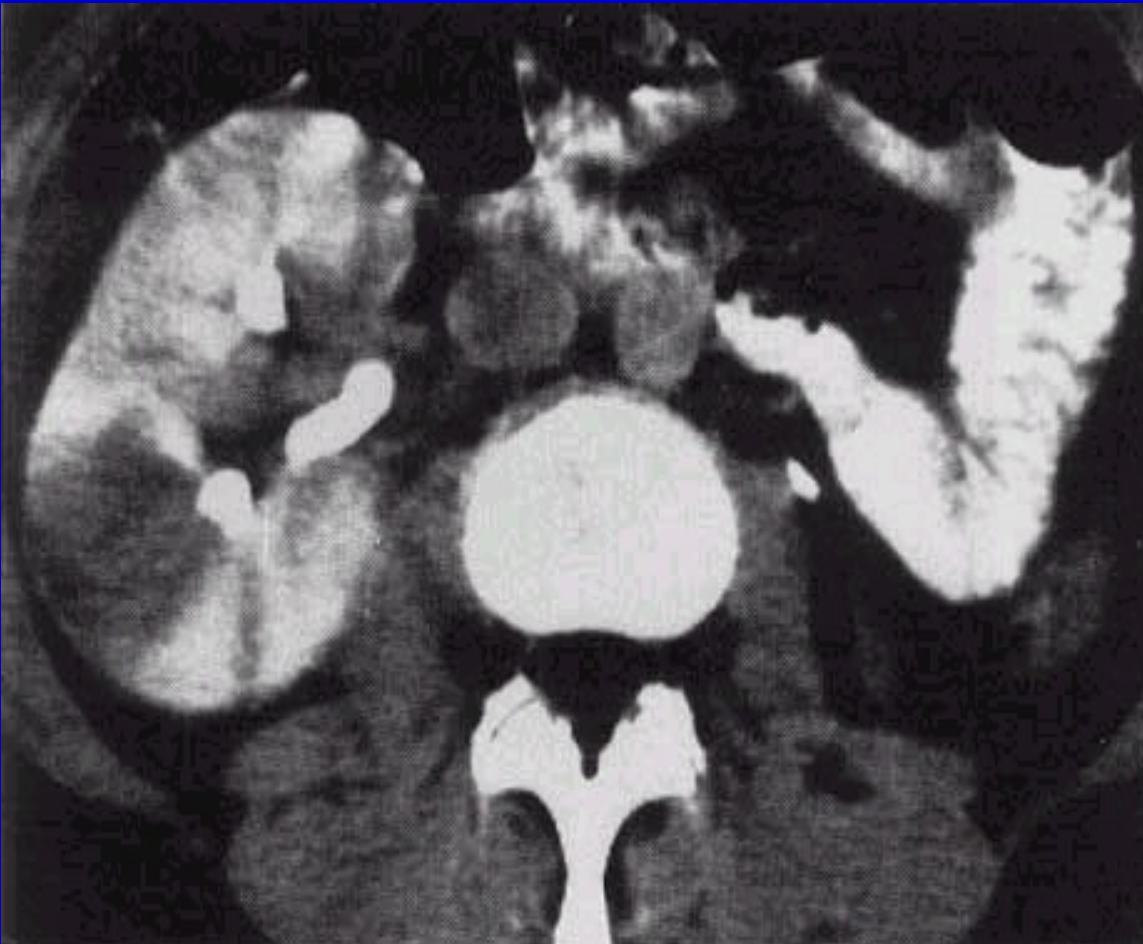
- V moči: leukocyturie, bakteriurie, neglomerulární erytrocyturie pru < 2g/24h
- US/VU: typické zánětlivé/infekční změny
- RB: neindikována

Akutní TIN - histologie

- Extensivní nález polymorfonukleárních leukocytů v tubulech u akutní pyelonefritidy. Současně je přítomna tubulární degenerace a nekróza, ale jen minimální intersticiální změny.

Akutní TIN - zobrazovací metody (CT)

CT difusní akutní pyelonefritidy: heterogenní zobrazení po aplikaci kontrastní látky je typické u pravé ledviny, levá ledvina je atrofická

Akutní TIN - patologický nález

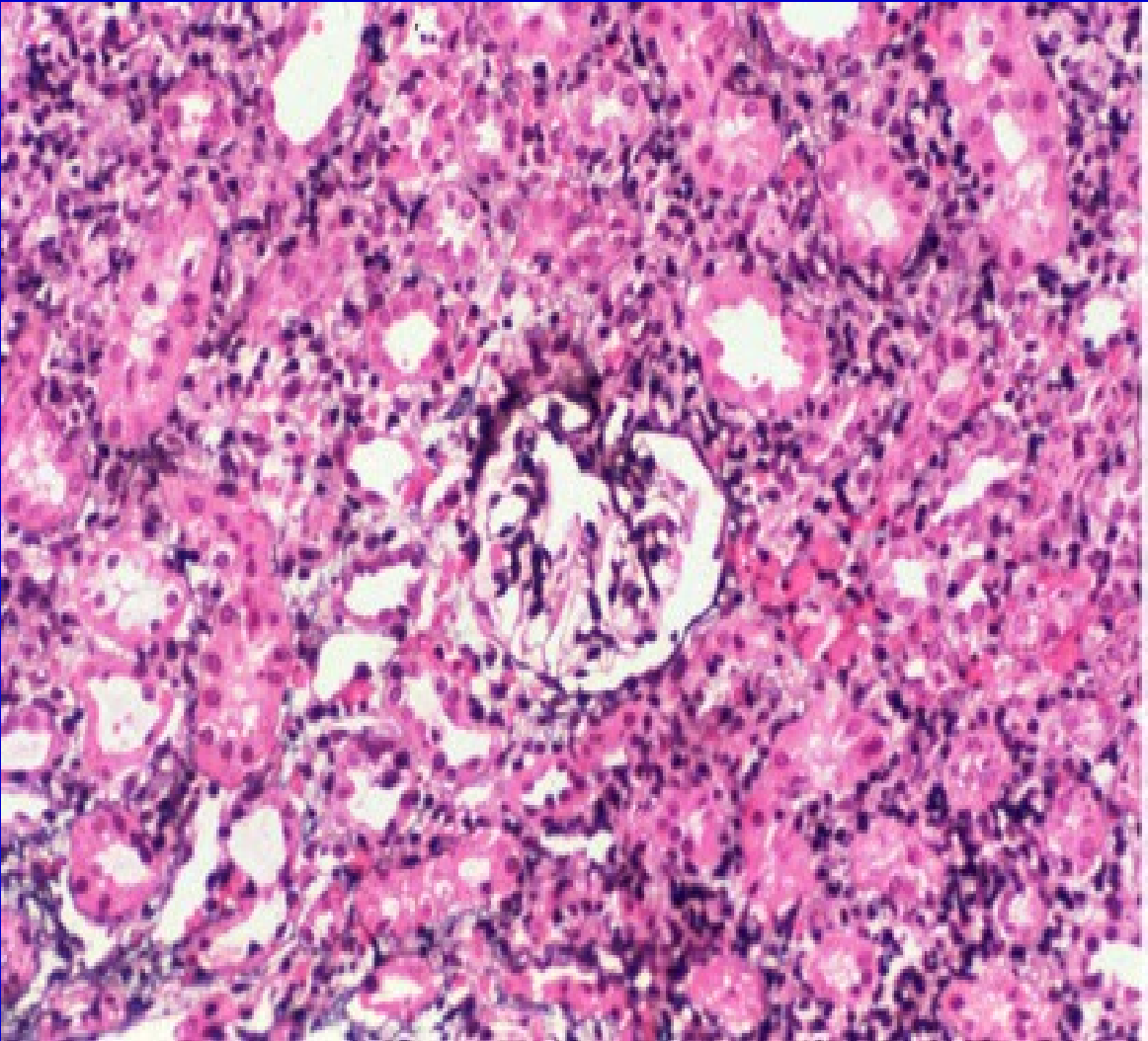
- Absces ledviny (světlé místo)
1 cm od dolního pólu. Absces
vznikl pravděpodobně
hematogenní diseminací,

Uropatogenní flóra u akutní bakteriální TIN

E. coli	81 %
Klebsiella	3.6 %
Enterobacter	2.2 %
Proteus mirabilis	1.8 %
M. morganii	1.3 %
Pseudomonas aeruginosa (*)	3.1 %
Acinetobacter (*)	0.9%
Stafylokoky (*)	3.1 %
Enterokoky (*)	2.6 %
Ostatní	0.4 %

* komplikované TIN

Akutní TIN - histologie

- Edém a intersticiální lymfoplasmocytární infiltrát u akutní intersticiální nefritidy.
- Glomeruly jsou nepostižené, pokud se nevyskytují současně minimální glom. Léze, nejčastěji u polékové akutní TIN způsobené nesteroidními antirevmatiky

Akutní TIN - léčba

Akutní TIN hypersenzitivní

- odstranění alergenu
- kortikoidy

Akutní bakteriální TIN

- Před ATB léčbou: moč/krev kultivační vyš.
- Hospitalizace ?
- ATB léčba:
  - necílená-empirická /cílená
  - účinnost (CEF/AG/FLQ)
  - cesta podání
  - délka léčby (2 týdny)
  - úprava dávky při RI
- Další opatření:
  - léčba ASL?
  - urologické vyšetření ?

Akutní TIN - parainfekční

- Renální onemocnění vzniká v důsledku přímého průniku mikroorganismů/reakce na infekci.
- Klinický obraz, diagnostika a léčba jsou obdobné jako u PN
- **Leptospiróza** (spirocheta)
  - nákaza vodou kontaminovanou hlodavce
  - Klinický obraz: prodromální fáze, krvácení, multiorgánové postižení ■ TIN
  - Dg: sérologické vyšetření
  - Léčba : ATB
- **Hantavirus**

Chronická TIN - klinická symptomatologie

Chronická bakteriální TIN

- CHRI-CHSL
- Akutní epizody bakteriální TIN s asymptomatickými mezidobími

Refluxová nefropatie

- CHRI-CHSL
- akutní epizody bakteriální TIN s asymptomatickými mezidobími
- NS

Analgetická nefropatie

- CHRI-CHSL
- akutní epizody bakteriální TIN
- renální kolika ev. blokáda močových cest (odloučení nekrotické papily)
- Hematurie (tumory uroepitelu)

Chronická TIN - anamnéza

Chronická bakteriální TIN

- Predisponující faktory močové infekce vrozené a získané

Refluxová nefropatie

- VUR (enuréza, IMC)

Analgetická nefropatie

- Dlouhodobý (několikaletý) abusus složených analgetik

Chronická TIN - moč

Chronická bakteriální TIN

- Bakterie
- Leukocyty,
- Hematurie neglomerulární

Refluxová nefropati

- Bakterie,
- Leukocyty,
- hematurie neglomerulární
- Proteinurie v rámci NS

Analgetická nefropatie

- Sterilní leukocyturie
- epizody makroskopické hematurie (tumory)
- bakterie,
- Leukocyty,
- Hematurie neglomerulární

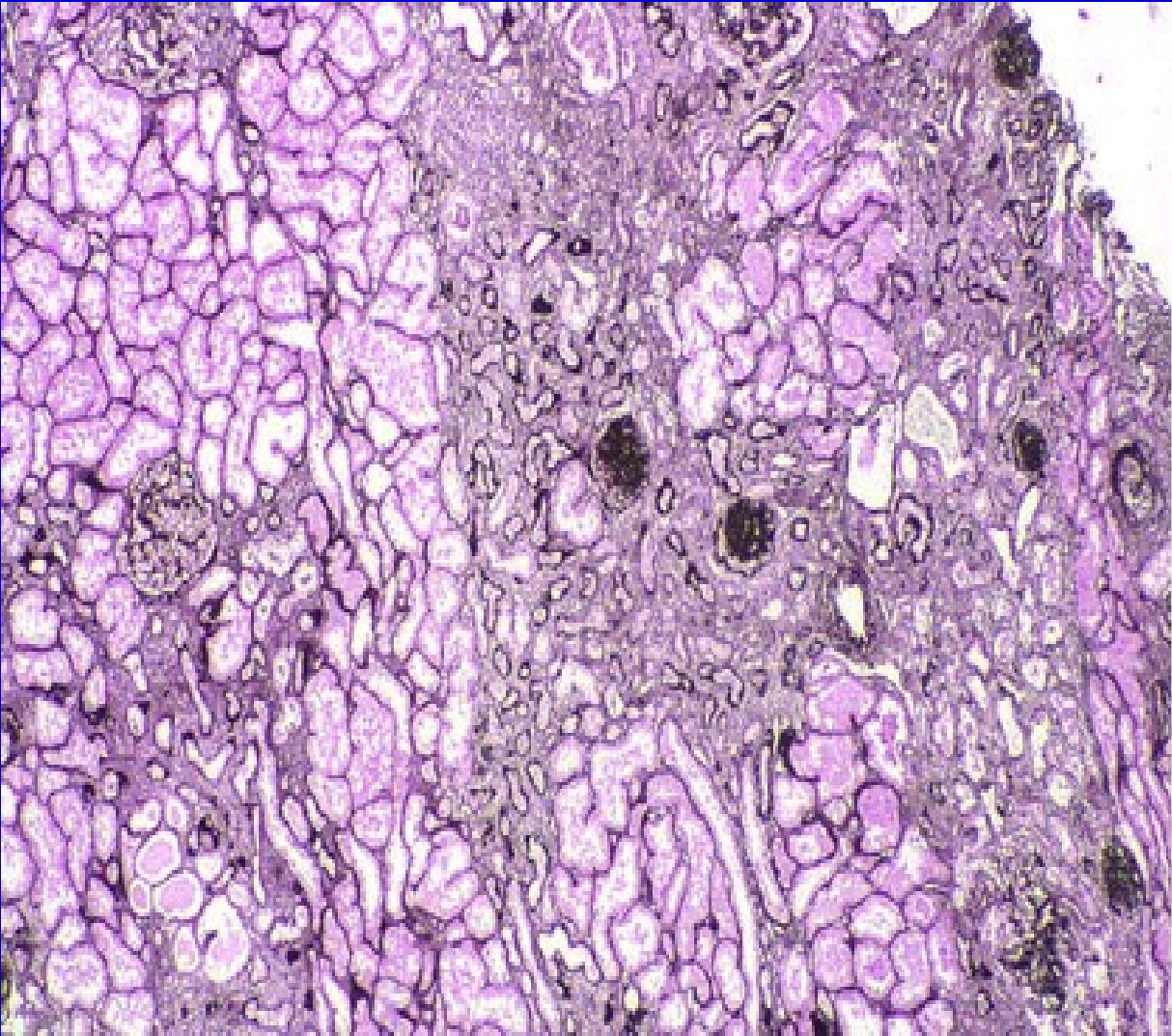
Chronická TIN – zobrazovací metody

- Chronická bakteriální TIN
- Typické pozánětlivé změny v parenchymu a na vývodném systému
- Refluxová nefropatie
- Typické pozánětlivé změny v parenchymu a na vývodném systému
- MC: VUR
- Analgetická nefropatie
- Typické pozánětlivé změny v parenchymu a na vývodném systému
- CT (RTG/US): nekróza papily

Chronická TIN - léčba

- Chronická bakteriální TIN
- ATB
- Refluxová nefropatie
- ATB
- léčba VUR
- Léčba NS
- Analgetická nefropatie
- Zákaz analgetik
- ATB
- symptomatická léčba (koliky, blokády, tumorů)

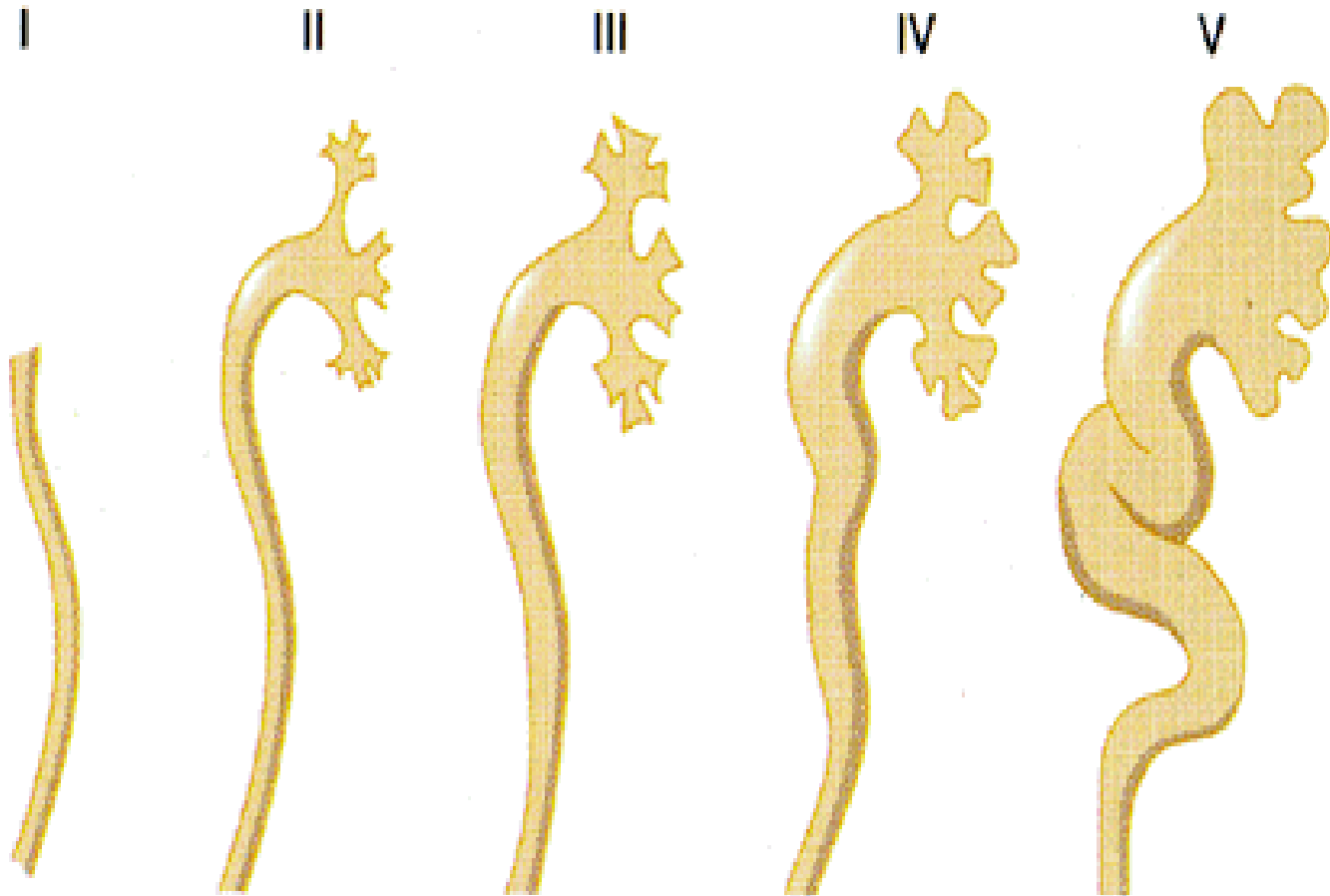
Chronická bakteriální TIN - histologický obraz

- Tubulointerstiální fibróza a glomerulární jizvení v tzv. geografickém obrazu: nepravidelné zóny jizvenís vloženými zachovanými oblastmi. Fokálně mohou být v tubulech polymorfonukleární leukocyty

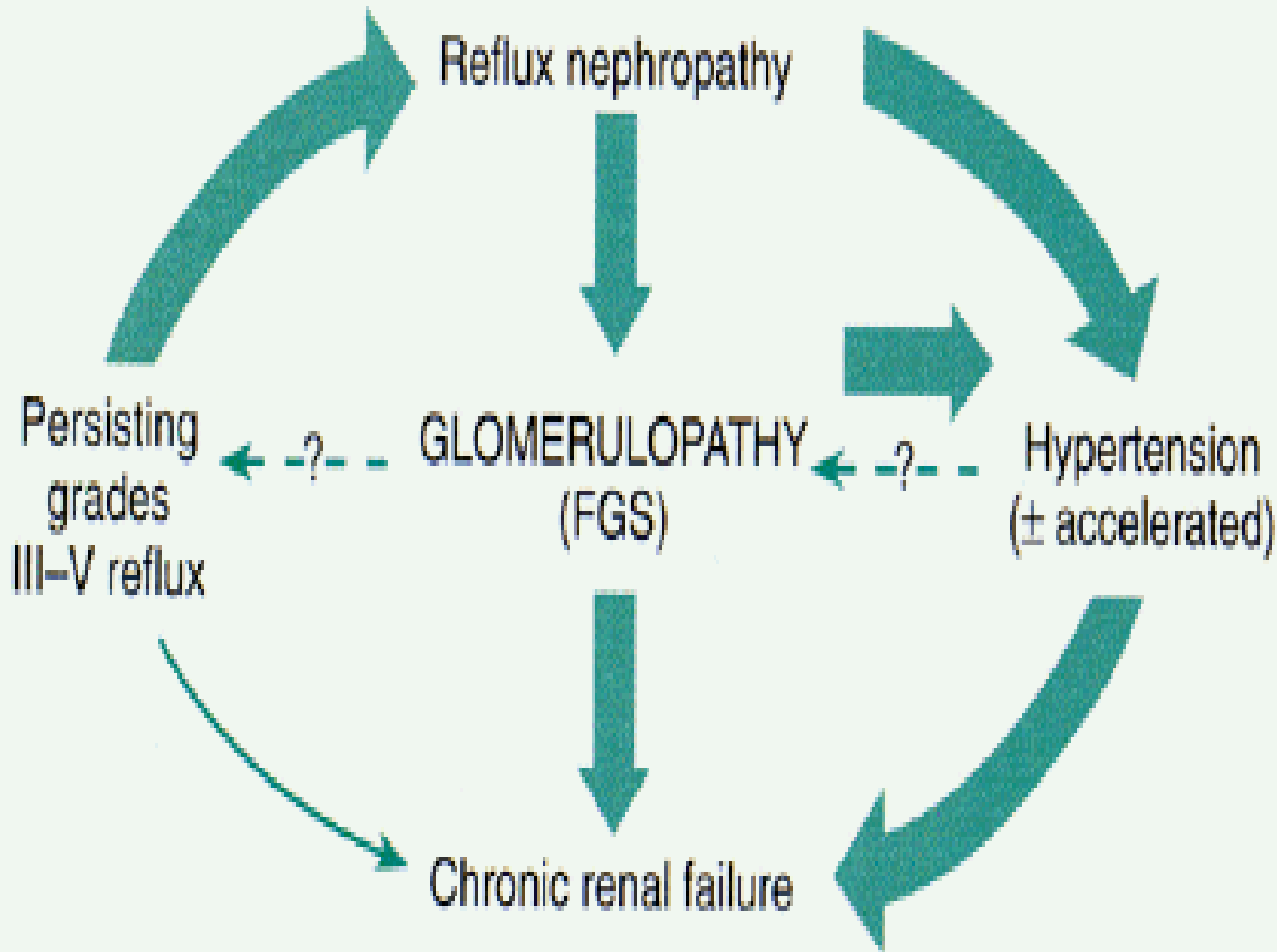

Klasifikace VUR

- Klasifikace vesikoureterálního refluxu (International Reflux Study Committee).

Reflux a refluxová nefropatie

- Diagram možných mechanismů, které vedou k renálnímu selhání u refluxové nefropatie

Urolitiáza

Incidence 0,1-0,3%, prevalence 5-10%

Postižení střední a vyšší věkové skupiny,
recidivy onemocnění

Klinický obraz velmi různorodý: asymptomatický průběh, koliky, blokády, močové infekce, selhání ledvin

Etiologie a patogeneze onemocnění

- **Obstrukční uropatie**
  - vrozené (houbovitá ledvina, anomálie vývodných močových cest)
  - získané (sekundární striktury)
- **Funkční uropatie** - neurogenní poruchy, imobilizace)
- **Přesycení moče litogenními látkami**
  - *Nízký přívod tekutin*
  - metabolické poruchy (hyperkalciurie, hyperoxalurie, hyperurikosurie)
  - nadměrný přívod potravou
  - poruchy zažívacího traktu
  - působení léků (kličková diuretika, thiazidy, urikosurikak, kortikoidy aj.)
- **Změny pH moči**
  - metabolické poruchy (RTA)
  - infekce bakteriálními kmeny štěpícími ureu
  - poruchy zažívacího traktu
  - účinky léků (acetazolamid)
- **Nedostatek inhibitorů (Mg, citráty)**
- **Cizí těleso v močových cestách**

Vyšetření močového konkrementu

- chemickou analýzou
- fyzikální metody - mikroskopie (polarizační nebo elektronová), rentgenová difrakce, infračervená spektrometrie

- **Whewellit** - hyperoxalurie,
- **weddelit** - hyperkalciurie,
- **apatit** - RTA nebo hyperkalciurie s infekcí,
- **struvit** - infekce,
- **cystin** - cystinurie

Rozdělení urolitiázy

- hyperkalciurická *kalciová* urolitiáza
- hyperoxalurická *kalciová* urolitiáza
- hyperurikosurická *kalciová* urolitiáza
- hypocitraturická *kalciová* urolitiáza
- urolitiáza z kyseliny močové
- infekční urolitiáza
- cystinová urolitiáza
- urolitiáza smíšeného původu

Ad.1. Hyperkalciurická kalciová urolitiáza

jen 2.5% profiltrovaného Ca je vyloučeno močí, zbytek je reabsorbován v průběhu celého nefronu. Kalciurie = 2,5 - 7,5mmol/24 hod., EF do 3%

- **absorpční hyperkalciurie** - zvýšená střevní absorpce Ca nezávislá na vit. D.
  - typ I - normokalcemie, normofosfatemie, hyperkalciurie při normálním příjmu Ca v potravě (kolem 800mg/den), normální nebo potlačená funkce PTH -
  - typ II - hyperkalciurie při zvýšeném příjmu Ca v potravě (nad 1000mg/den)
- **renální hyperkalciurie** - primárně snížená renální reabsorpce Ca , normokalcemie zachována za cenu sekundárního hyperPTH, deficit vit.D brání zvýšení střevní absorpce Ca - deplece Ca. Je korigovatelná thiazidy.
- **resorpční (hyperkalcemická) hyperkalciurie**
- **primární hyperPTH** - hyperkalcemie potlačuje renální reabsorpci Ca (převýší vliv PTH na zvýšenou tubulární reabsorpci Ca), laboratorně - hyperkalcemie, hypofosfatémie, hyperkalciurie, zvýšení PTH
- **renal phosphate leak** - zvýšené renální ztráty fosforu vedou k hypofosfatémii - zvýšení produkce vit D se zvýšením střevní resorpce Ca a jeho mobilizací z kostí - hyperkalciurie při normálním PTH (změny na skeletu)
- **primární zvýšení produkce kalcitriolu** - zvýšení střevní resorpce Ca s poklesem PTH, hyperkalciurie
- **kombinované**

Ad.1. Hyperkalciurická kalciová urolitiáza: terapie

- zvýšení příjmu tekutin,
  - omezení příjmu živočišných bílkovin,
  - restrikce Na v dietě (sodík vede k hypocitraturii a zvýšením ECT ke zvýšené kalciurii),
  - omezení příjmů oxalátů , restrikce Ca v dietě jen u absorpční hyperkalciurie II. typu
- **Medikamentózně:** thiazidy, současně K-citrát. suplementace Mg, při selhání terapie u ADH I. i II. typu - Na celulosofosfát (iontoměnič ve střevě, váže Ca, ale vede k hyperoxalurii), ortofosfáty (Na-K-fosfát)

Ad 2. Hyperoxalurická kalciová urolitiáza

- *Oxaláty se vylučují z organismu pouze ledvinami - volně se filtrují do moči a nejsou reabsorbovány, patologické vylučování oxalátů močí= > 500mmol/l*
- *Nejčastějším konkrémentem je kalciumoxalát*

a) enzymatické poruchy a zvýšená syntéza

- primární hyperoxalurie I. typu (AR dědičnost s manifestací u homozygotů) a II. typu - vedou k excesivní hyperoxalurii s generalizovanou oxalózou
- deficit pyridoxinu (kofaktor v transaminaci glyoxalátu)

b) zvýšená dostupnost substrátu

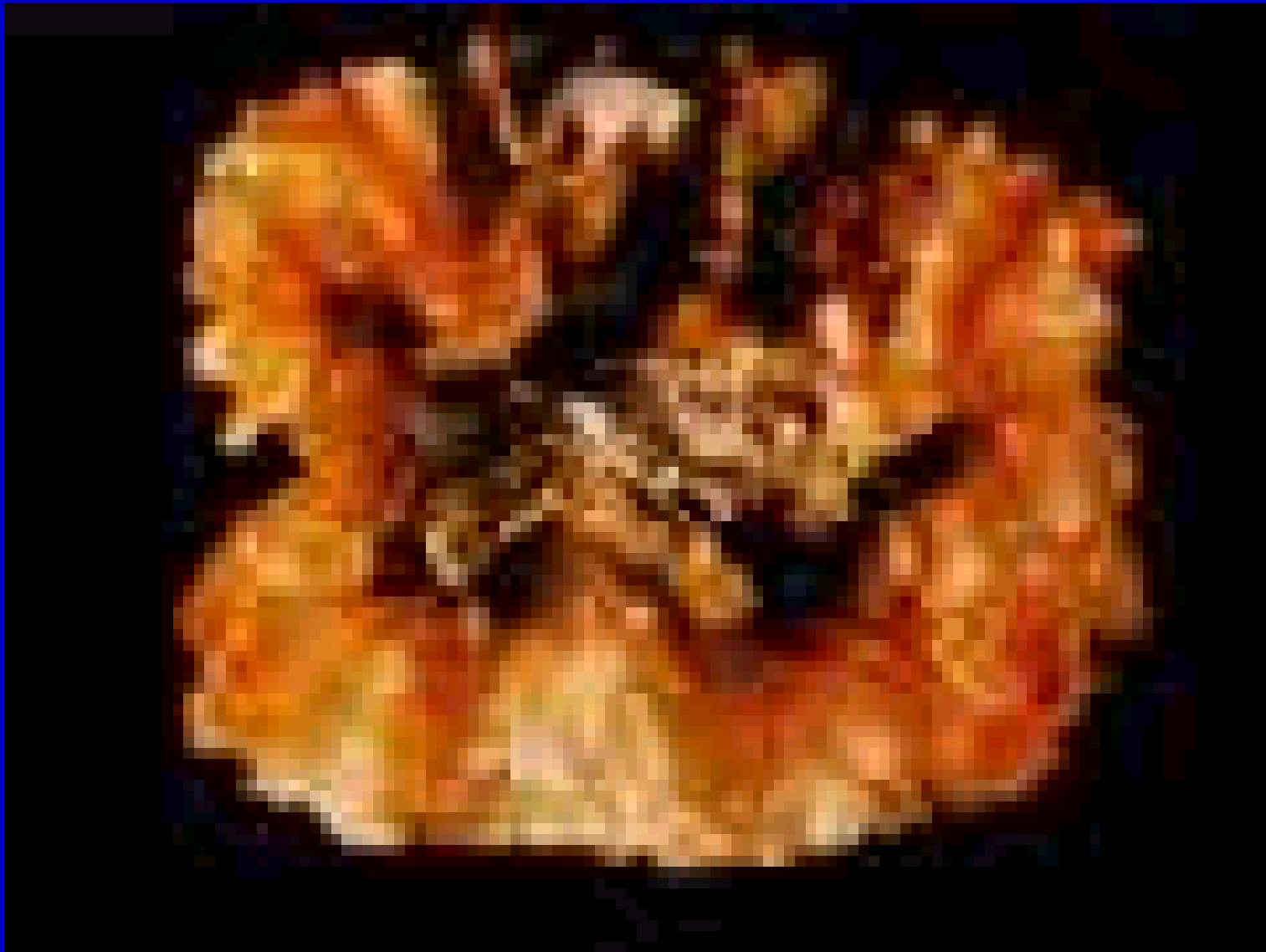
- kyselina askorbová, etylenglykol, methoxyfluran

c) střevní hyperabsorpce oxalátů

- enterická hyperoxalurie (u poruch vstřebávání tuků a žluč. kyselin - tvorba vápenných mýdel a tím chybí Ca k navázání oxalátů - zvýšená resorpce, současně je snížena resorpce Mg, nízké pH moči při ztrátách alkalií střevem)
- dieta s nadbytkem oxalátů (rebarbora, špenát, červená řepa, ořechy, kopr, kakao, čaj, zelené fazole)
- nerovnováha kalcia a oxalátů v požitých potravinách

- Kalcium oxalátové krystaly

- Kalcium oxalátový konkrement

Ad 2. Hyperoxalurická kalciová urolitiáza - terapie

- zvýšený příjem tekutin,
- strava bohatá na kalcium (event. jeho substituce tabletami),
- substituce Mg,
- podávání K-citrátu nebo Mg-citrátu k omezení hypocitraturie a
- alkalizaci moči,
- u primární hyperoxalurie *výrazná restrikce oxalátů v potravě*, ortofosfáty - 1,5-2,5g fosfátů (Na_2HPO_4 + KH_2PO_4)

Ad 3. Hyperurikosurická kalciová urolitiáza

Zdroje kyseliny močové - vznik KM "de novo", přísun z diety a odpad tkáňového katabolismu. 25% KM se vylučuje střevní cestou a 75% ledvinami. Po profiltrování glomerulem se 90% reabsorbuje v prox. tubulu, dále secernuje a opět reabsorbuje (postsekretorická absorpce), odpady KM do moči do 4,5mmol/den

Hladinu KM zvyšují: ketony a kyselina mléčná (inhibují tubulární sekreci), diuretika (furosemid, thiazidy) zvyšují tubulární reabsopci, alkohol (↑ syntéza a exogenní puriny v alkoholu + ↓ exkrece KM do moči)

Klinický obraz: Přítomna hyperurikosurie a pH moči nad 5,5 (nad rozdíl od urátové nefrolitiázy), hypersaturace moči monosodium urátem vede ke zvýšené agregaci kalcium oxalátu - tvorba konkrementů

Terapie: nízkopurinová dieta (vyloučení živočišných proteinů a hlavně uzenin, vnitřností, ryb, kaka) a

V počátku léčby u hyperurikemie allopurinol, ale ne dlouhodobě
Alkalizace moči pomocí kalium citrátu

Ad 4. Hypocitraturická kalciová nefrolitiasa

Citráty tvoří komplexy s Ca a tím brání vzniku kalcium oxalátu nebo fosfátu, inhibují jejich krystalizaci, zabraňují heterogenní nukleaci

Příčiny:

- a) **distální RTA** - kompletní x nekompletní (porucha sekrece H⁺ iontů, vzniká hyperchloremická MAc, vysoké pH moči nad 6,8, odvápnění skeletu a hyperkalciurie, hypocitraturie) - konkrémenty kalcium fosfáty a kalcium oxaláty
- b) **chronické průjmy** (hypocitraturie, hypomagnezurie, nízký objem moči, hyperoxalurie)
- c) **terapie thiazidy**
- d) **idiopatická** (vysokoproteinová dieta, aktivní uroinfekce kmeny štěpícími citráty, střevní malabsorpce citrátů)

Terapie: kalium citrát nebo kalcium citrát, suplementace Mg

Ad 5. Urolitiáza z kyseliny močové

Ke vzniku dochází při supersaturaci moče nedisociovanou KM, což nastává za nízkého pH moči $< 5,5$, může ale nemusí být hyperurikosurie

- **primární dna** (vrozené onemocnění nejspíše AD dědičné, nově syntetizované puriny nejsou použity na syntézu nukleových kyselin, ale na produkci KM, často velmi nízké pH moči při snížené exkreci amonných iontů a zvýšené titrovatelné aciditě moči)
- **nadprodukce urátů při normálním pH**
  - **vrozené enzymatické defekty** (Lesch-Nyhanův sy-deficit hypoxantinguanin-fosforibosyl-transferázy, zvýšená aktivita fosforibosyl-pyrofosfát -syntetázy, nedostatek G-6-fosfatázy) - defekty vedou k extrémní produkci KM
  - **tkáňový katabolismus** (myeloproliferativní onemocnění -akutní leukemie, hemolytické anemie)
- **zvýšená koncentrace a acidita moči** chronické průjmy (dehydratace a ztráta bikarbonátů) - zvýšená fyzická zátěž (snížení objemu moči při dehydrataci a laktátové acidóze)
- **hyperurikosurie bez hyperurikemie** - urikosurika (probenecid, salicyláty, kontrastní látky - nadbytek živočišných proteinů v dietě)

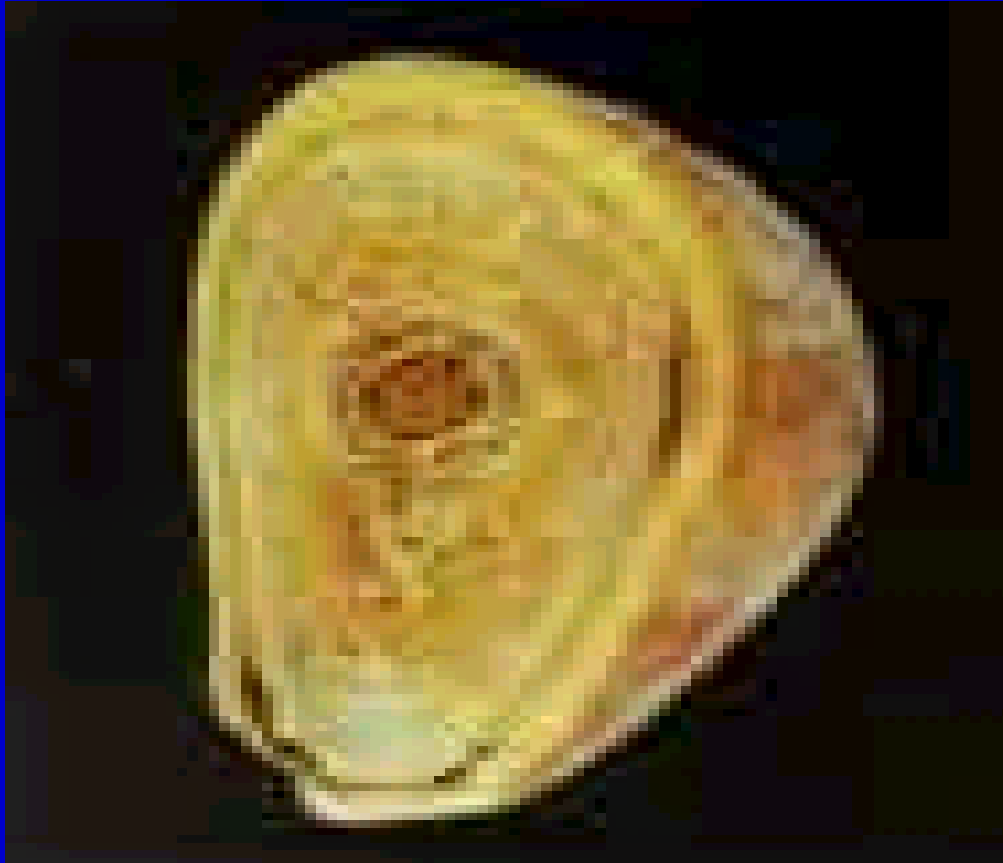
Urátový konkrement

- Povrch urátového konkrementu:
homogenní povrch,
mikrokristalický,
běžově - oranžové
zbarvení.

Urátový konkrement

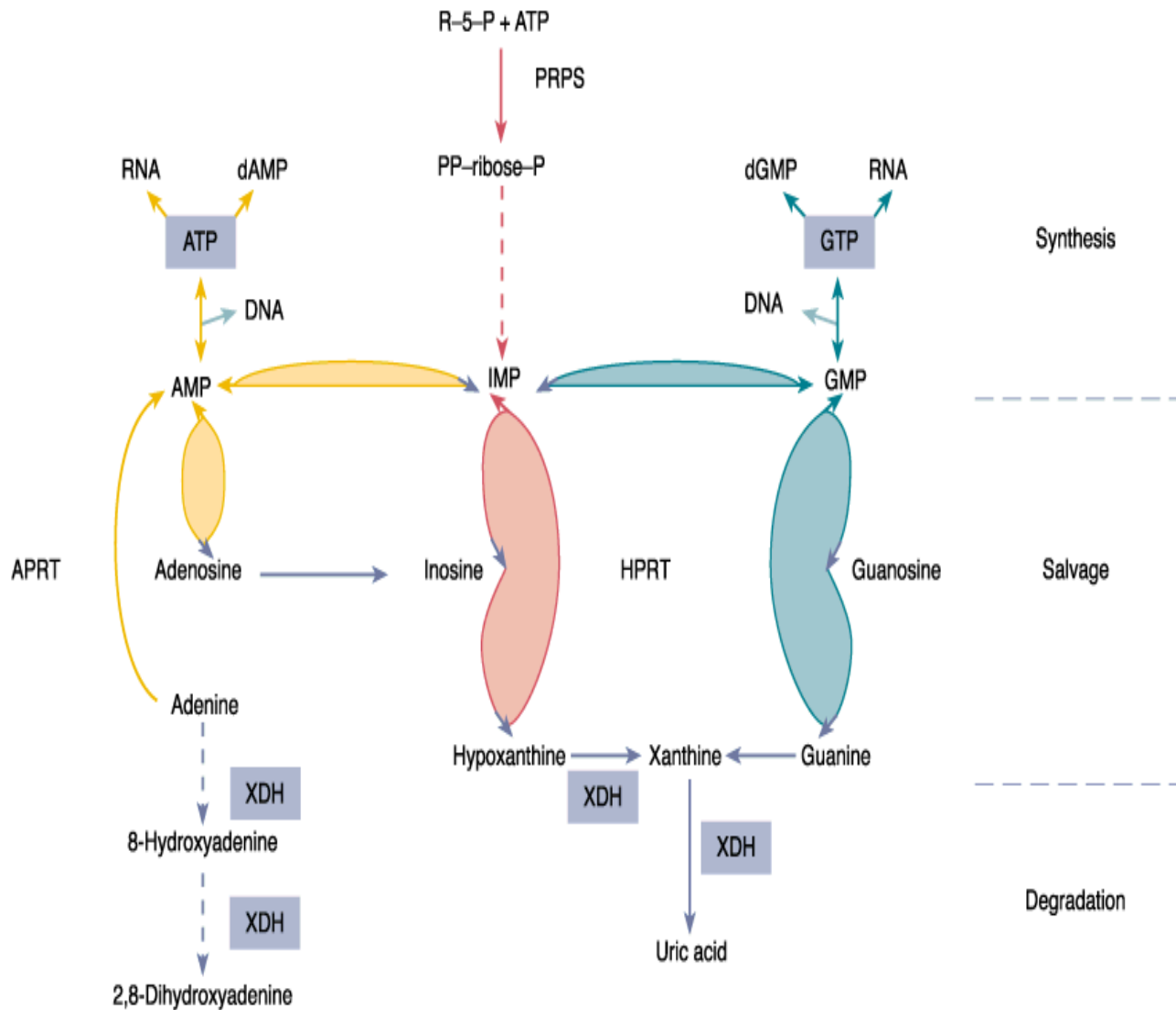

- Řez urátovým konkrementem: hladkého povrchu, hnědý uvnitř, typicky laminovaná struktura

Urátová nefrolitiáza při dně - poznámky

- **Výskyt:** v dřívějším období **prevalence** u dny až 20%, dnes kolem 5-10% všech konkrementů.
- **RTG nekontrastní konkrementy**
- **V patogenezi:**
  - **KM:** u dny výskyt do 20% u „normoexkretorů KM“ (8mmol , tj. 800 mg/den), zatímco do 50% u „hyperexkretorů KM“
  - **kyselé pH** (rozpustnost KM při pH 7.0=200mg/dl (1.2 mmol/l), zatímco při pH 5.0 rozpustnost = 15 mg/dl (0.09mmol/l))
- **Dědičné formy „dnavé nefropatie“**
  - **Charakteristika:** AD přenos, dna/hyperurikémie, progredující nefropatie do renální insuficience, tubulointersticiální typ postižení, **mechanismus a patogeneze renálního postižení však nejasné**, negativní močový nález, AH v některých případech, gen: patrně chromosomální oblast 16p11-12
  - **Pavelka K. a spol.:** *Familiární dnavá juvenilní nefropatie. Cas Lek Cesk. 1996;135(20):668-71.*

Metabolic relationships between purines.

- **HPRT** (hypoxanthine-guanine phosphoribosyltransferase),
- **APRT** (adenine phosphoribosyltransferase), and
- **PRPS** (phosphoribosyl pyrophosphatase), indicated at the point of the reactions they catalyze. MP = monophosphate; TP = triphosphate; A = adenine; G = guanine; R = ribose; P = phosphate. **Shaded areas indicate**

Ad 5. Urolitiáza z kyseliny močové - terapie

- dieta s omezením purinů,
- allopurinol 100-300mg/den,
- Alkalizace:
  - citrátové sole (Kalium citrát),
  - K bikarbonát,
  - alkalit

Ad 6. Infekční urolitiáza

Struvity (chem. složením magnezium amonium fosfát a karbonát apatit)

Struvity krystalizují jen v alkalickém prostředí a při zvýšené exkreci amonných iontů

*Předpokladem vzniku je přítomnost **uroinfekce ureázu produkujícími bakteriemi** (G- /Proteus, Providencia, Hemophilus, Bacteroides, Klebsiela/, G+ / Staph. aureus, Micrococcus, Corynebacterium/, ostatní /Cryptococcus, Candida/), často porucha produkce glykosaminoglykanů, což usnadňuje adherenci bakterií na mebrány*

Charakteristické tzv.odlitkové konkrementy, rychle narůstající

Terapie: chirurgické řešení (PEK, LERV), acidifikace moči (amonium sulfát), disoluce pomocí přímé chomolýzy slabě kyselými roztoky (kyselina citronová a magnezium oxid do nefrostomie a kontinuální vyplachování)

Léčba infekce s dlouhodobou zajišťovací chemoprophylaxí, vysoký pitný režim

Ad 7. Cystinové urolitiáza

Cystinurie je AR dědičné onemocnění s poruchou membránového transportu dibazických AMK: cystinu, ornitinu, lysinu, alaninu a argininu

Cystinovou litiázou onemocní jen homozygoti, krystalizuje pouze cystin, ostatní jsou dobře rozpustné. Rozpustnost cystinu výrazně stoupá s vyšším pH moči (nad 7,5)

Diagnosticky - hexagonální krystaly cystinu v moč. sedimentu

Terapie: redukovat koncentraci cystinu v moči pod 200mg/l - vysoký příjem tekutin, nízkomethioninová dieta (vynechat syrové maso, zvěřinu, ryby, vejce, sojové boby, pšenici, oříšky)

Alkalizace moči (Kalium citrát), u těžších forem podávání D-penicilaminu

- Cystinová krystalurie

- Cystinová litiáza

- Rentgen - kontrastní odlitková cystinová litiáza

Ad 8. Smíšené konkrementy

- a) **2,8-dihydroxyadeninové konkrementy** - při deficitu adenin-fosforibosyl-transferázy se hromadí špatně rozpustný 2,8-dihydroxyadenin. Urolitiáza rtg nekontrastní již v dětském věku. **Terapie** - allopurinol.
- b) **Xantinová litiáza** - AR onemocnění, deficit xantinoxidázy vede k hypourikemii a hypourikosurii, xantinurie a hypoxantinurie. RTG nekontrastní konkrementy. **Terapie**: vysoký příjem tekutin a allopurinol.
- c) **Konkrementy u houbovité ledviny** - dilatace sběrných kanálků, bývá hyperkalciurie, porucha acidifikace moči, časté uroinfekce. **Terapie** - chirurgická, léčba infekcí.
- d) **Hypomagnesurická kalciová litiáza** - hypomagnesurie jako jediná metabol. odchylka. **Terapie** - zvýšit příjem Mg potravou, even. Magnesium oxid nebo citrát p.os.

Diagnostika urolitiázy

- Anamnéza, základní biochemie, vyšetření moči chem + sed., moč K+C, mikroskopické vyšetření moči, USG ledvin, nativní nefrogram, vylučovací urografie (event. CT)
- U známek ostrukce v moč. cestách - ascendentní pyelografie
- Rozbor vymočeného konkrementu (při a po kolice močit přes gázu)
- U recidivujících urolitiáz - endokrinologické vyšetření,

Urologická léčba urolitiázy

70-80% konkrementů odejde spontánně

LERV - litotrypse extrakorporální rázovou vlnou (vhodná u konkrementů do 20mm, nejlépe 5-15 mm)

PEK - perkutánní extrakce konkrementu, zdokonalení metody o litoklázii (miniaturní pneumatické kladívko) a litokotii (obrušování konkrementu)

URS - ureterorenoskopie, k odstranění urolitiázy z distální třetiny ureteru, metodou volby "stein-strasse"

Klasická operace (pyelolitomie), even. nefrektomie vzácně

Chemolýza konkrementu (disoluce) - přímá x nepřímá

Alkalizující léky (ČR): Alkalit gra, Uralyt U gra, Blemaren N eff. tbl

Tumory ledvin

- **Karcinom ledvin** : 90 - 95% maligních nádorů ledvin
- rezistence vůči chemoterapii
- občasná (nekonstantní) odpověď na látky zasahující do biologických pochodů (interleukin-IL2, interferon-IFN)
- variabilní průběh u osob s metastázami (ojediněle i popsány regrese Ca)
- **Kromě karcinomu ledvin se vyskytují vzácněji další maligní tumory ledvin** : karcinom pánvičky z přechodných buněk, sarkom, lymfom, Wilmsův tumor, a metastázy (zvl. melanom). **Benigní nádory relativně vzácné** (např. angiomyolipomy).

Karcinom ledvin - epidemiologie, etiologie

- Epidemiologie: 30 000(18 000 mužů a 12000 žen)/300M v USA.
- Incidence u mužů 1.6-9.6/100 000, nejvyšší mezi 50-70 rokem
- U 40letého pacienta je riziko vzniku Ca 1.27% a riziko úmrtí 0.5%.
- Rizikové faktory: kouření, obezita.
- Nejčastěji se jedná o sporadické případy.
- **Familiální výskyt:**
  - Vzácná forma AD dědičná
  - VHL - hemangioblastomy mozečku a retiny (až 35%)
  - vzácněji u tuberosní sklerosy

Karcinom ledvin - patologickoanatomická klasifikace

Carcinoma type	Growth pattern	Cell of origine	Cytogenetic characteristic major	Cytogenetic characteristic minor	Incidence (%)
Clear cell	Acinar or sarcomatoid	Proximal tubule	3p-	+5,+7,+12,-6,q,-8p,-9,-14q,-Y	75-85
Chromophilic*	Papillary or sarcomatoid	Proximal tubule	+7,+17,-Y	12+,+16,+20,-14	12-14
Chromophobic	Solid, tubular or sarcomatoid	Intercalated cell of cortical collecting duct	Hypodiploidy	-	4-6
Oncocytic	Typified by tumor nests	Intercalated cell of cortical collecting duct	Undetermined	-	2-4
Collecting duct	Papillary or sarcomatoid	Medullary collecting duct	Undetermined	-	1

*These tumors were previously classified as papillary tumors.

Karcinom ledvin - klinické příznaky

- **Klasická triáda (hematurie, bolesti v bedrech, hmatný nádor)**
10-20%
- Hematurie 40%
- bolesti v bedrech 40%
- hmatný nádor 25%
- úbytek na váze 33%
- anémie 33%
- W 55%
- **paraneoplastické projevy** (erytrocytóza, Ca, porucha jaterních funkcí = Staufferův sy) až 15%

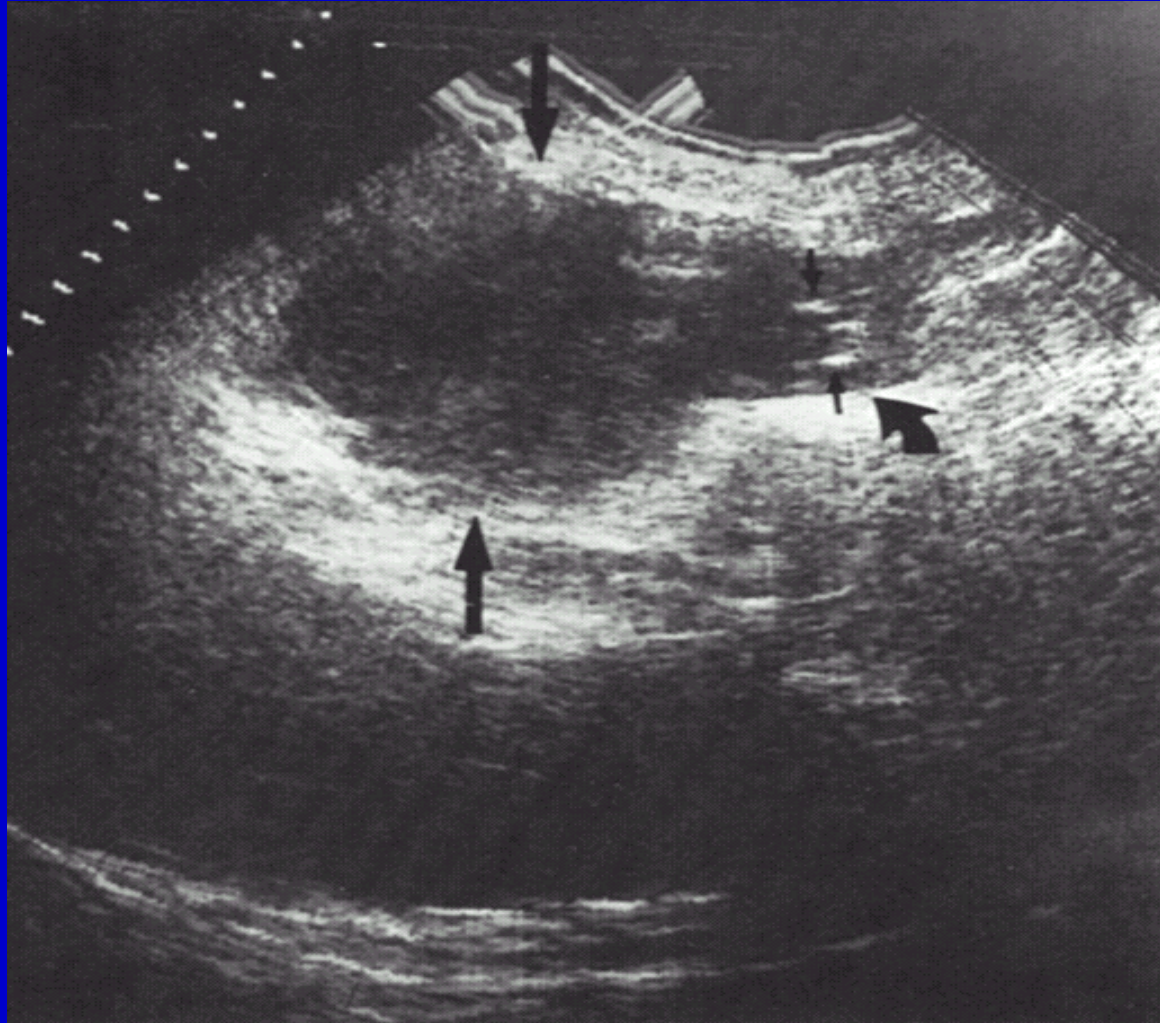
Karcinom ledvin - staging a prognóza (USA-Robson, jinak TNM)

Stadium	Morfologie	Prognóza (5-leté přežívání %)
I	Omezení na ledviny	66
II	Za pouzdro ledvin, nepřesahuje Gerotovu fascii	64
IIIa	Vena renalis či VC	64
IIIb	Hilové lymfatické uzliny	20
IV	Invaze do okolních orgánů či metastázy	11

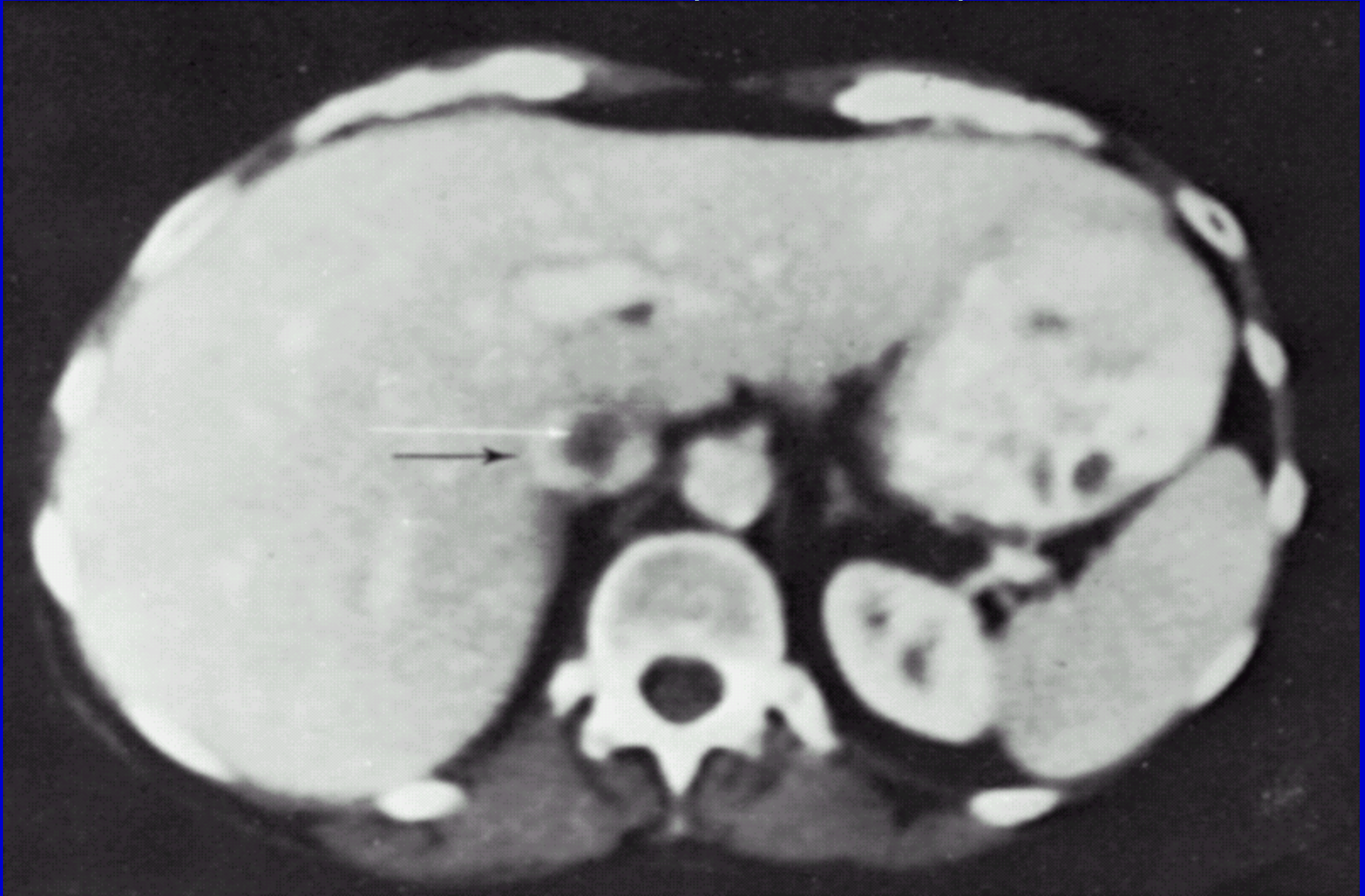
Karcinom ledvin - diagnostika

- VU, US
- vyšetření moči (+cytologie)
- v případě cystického útvaru punkce
- CT, MRI
- angiografie
- + vyšetření metastáz
- Dif. dg.: cysty, benigní tu (adenomy, angiomyolipomy, onkocytomy), zánětlivé procesy (pyelonefritis, abses), či jiné maligní tu.

Ultrasound scan reveals large, poorly marginated mass (large arrows) with internal echoes distorting the upper pole of the kidney (parasagittal posterior view). Note normal echoes (small arrows) from the collecting system in normal-appearing lower pole (curved arrow)

CT scan of the same patient demonstrates tumor thrombus (white arrow) in the center of the inferior vena cava (black arrow).

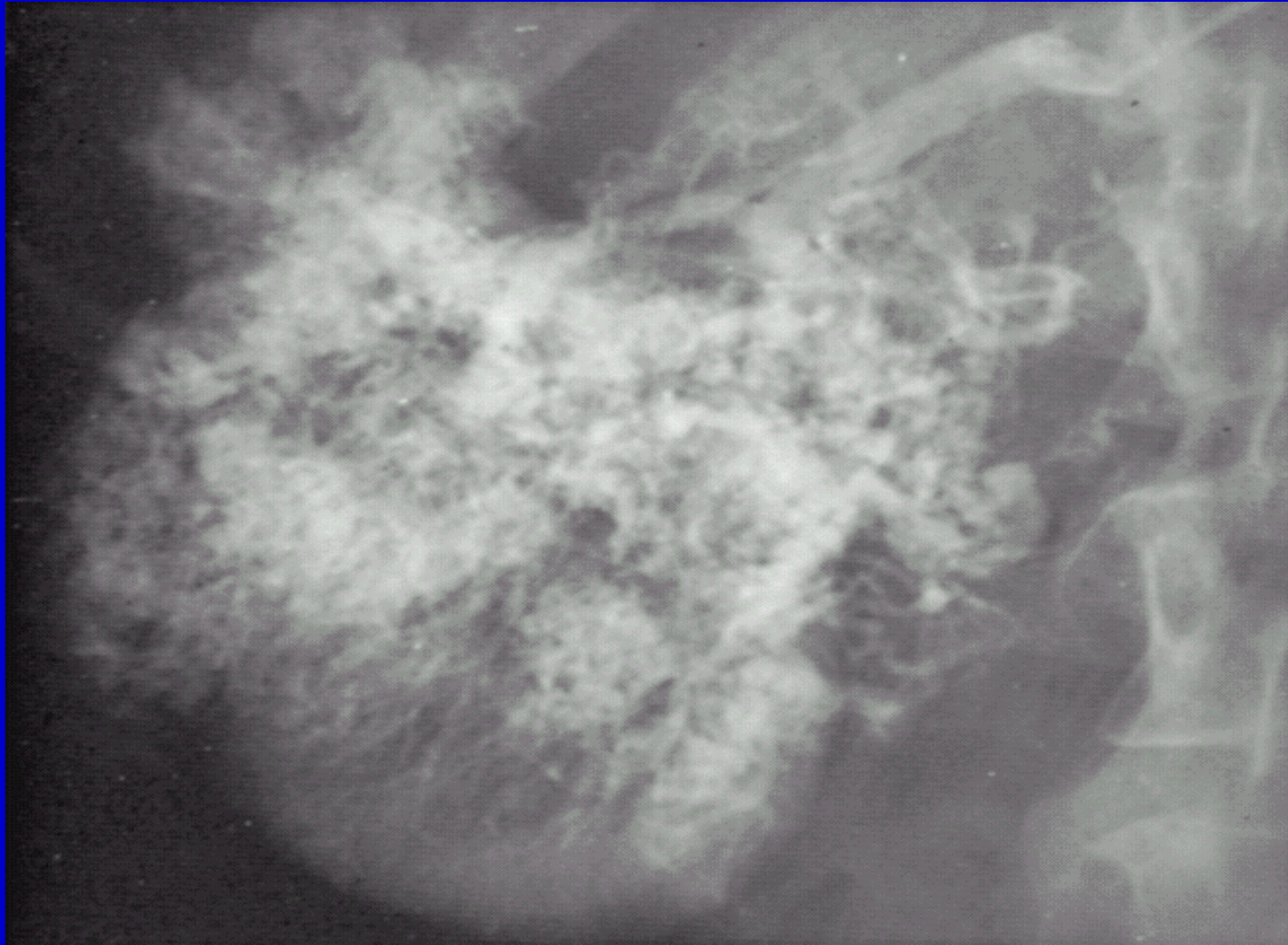

Karcinom ledvin - metastázy

Místo metastáz	Výskyt (%)
Plíce	50 - 60
Lymfatické uzliny	30 – 40
Játra	30 - 40
Skelet	30 - 40
Nadledviny	20
Ledvina kontralaterální	10
Mozek	5

Selective right renal arteriogram demonstrates typical tumor hypervascularity

Karcinom ledvin - léčba

- Lokalizované onemocnění
  - stadium I-III - radikální operace (radikální NEFR, tj. včetně lymfatických uzlin), event. částečná NEFR (např. v případě monofunkční ledviny)
- Pokročilé onemocnění (meta)
  - IFN a IL2 vedou (nekonstantně) k částečné či úplné remisi u 10-20% pacientů
- Chirurgické řešení v přítomnosti metastáz
  - indikováno v případě bolestí, hematurie
- Sledování
  - jednak ojediněle výskyt spontánní regrese, jednak (častěji) relativně delší období stability choroby.

Karcinom ledvinné pánvičky a ureteru

- Podstatně vzácnější než karcinom ledvin
- V 90% se jedná o karcinom z přechodných buněk podobný karcinomu močového měchýře.
- Rizikové faktory: kouření, chemikálie a expozice uhlovodíkům
- Vazba na přítomnost fenacetinové ledviny a/či endemickou (Balkánskou) nefropatii.
- Klinické projevy: nebolestivá hematurie - následně zjištění při vylučovací urografii či US.
- Léčba:
  - lokalizovaná forma: nefroureterektomie (včetně části močového měchýře) má 5-ti leté přežití 80-90%
  - U rozsáhlejších/invazivnějších nádorů či metastáz je pravděpodobnější rekurence in situ a/či metastázy.
  - U metastáz je užívána chemoterapie (M-VAC či CMV)
  - Prognóza blízká prognóze karcinomu močového měchýře.